

SLM-nytt

1-89

Den 21 januari 1989 höll SLM en Flygsäkerhetskurs. Där deltog 41 st. från 31 klubbar varav 4 st från 2 klubbar i Uppsala län. Som lärare hade SLM engagerat Bengt Holmer, Gunnar Johansson och Gert Östergren.

Gert hälsade deltagarna välkomna samt gick igenom tiderna för dagen. Bengt inledde med en historik om varför vi var samlade och målsättningen med utbildningen. Efter det fortsatte han med att beskriva Stockholms Lufthav och hur det är reglerat. Fram till lunchen pratade Gert om och diskuterade lagar och förordningar. Genomgående så är det mesta inom modellflyget tillåtet efter tillstånd.

Efter lunchen började Gunnar med SMFF:s grenvisa säkerhetsbestämmelser och där tog man hjälp av en av deltagarna från Uppsala, Gunnar Agren, att prata om friflyget. Gunnar J. fortsatte med lina, raket och radio. När Gunnar tog upp bullerbe-

stämmelserna undrade deltagarna varför man inte använder ljuddämpare på F1C och Combat. Gerald Boman, Solna MSK, sa att man enligt tävlingsbestämmelserna inte får montera en dämpare på en F1C.

Gert pratade om frekvenser. Han tryckte hårt på att endast den nya märkningen med brun, orange eller grön frekvensflagga med kanalnumret påtryckt skall användas. De nya RC-certen och hur provtagning kanske diskuterades. Gunnar visade upp en av SMFF framtagna och nytryckta folder. Han visade även upp en vimpel som man får tillsammans med RC-certat.

Stämningen var hög hela dagen, och den avslutades med ett lotteri. Som priser fanns det badhanddukar, t-shirts, byggnålar mm. Deltagarna var mycket nöjda och tackade kursledarna för en intressant och innehållsrik dag.

GöS.

SLM:s styrelse 1988-1 kv 89 har följande medlemmar:

Ordf	Lennarth Larsson Kristinebergsv 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Vice ordf	Karl Gunnar Viberg Sommarvägen 10 186 31 VALLENTUNA 0762-740 52
Sekr	Erik Hammar Avstyckningsv 23 175 43 JÄRFÄLLA 0758-337 66
Kassör	Elsy Larsson Kristinebergsv 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Klubbkon- takter	Bo Nägling Stensötavägen 16 198 00 BÄLSTA 0171-585 02
Frifl. gren- chef	Stefan Fogelvik Byvägen 21 183 39 TÄBY 08-768 31 04
Linfl. gren- chef	Staffan Hovmark Polhemsgatan 3 A 151 41 SÖDERTÄLJE 0755-312 17
R/C gren- chef	Esbjörn Forslund Lilldalsvägen 36 144 00 RÖNNINGE 0753-510 84
Ut- bildn.	Gert Östergren Svartågatan 49 121 59 JOHANNESHÖV 08-93 03 00 (arb.)
Suppl. & fält- kont.	Jan Karlsson Bygelvägen 11 194 36 UPPL VÄSBY 0760-332 74
Suppl.	Bertil Beckman Skandiavägen 6 182 63 DJURSHOLM 08-755 19 91

Juniorernas år

SMFF hade en väravningskampanj i december 88. Några uppgifter hur den avlöpte har vi inte än. Vi hoppas att SLM:s klubbar lyckades hinna med att skaffa sig några OS-lotter. Behovet av medlemmar i åldern 7 t.o.m. 25 år har ökat för SMFF eftersom Statens Ungdomsråd numera kräver 60% i denna åldersgrupp för att ge bidrag.

Stockholms läns landsting kräver mer än 50%, dvs minst 1 junior mer än antalet seniorer. Det kravet uppfyller SLM, men jag tvivlar på att vi har 60% juniorer. Rapport följer när vi fått säkra uppgifter.

För övrigt tycker jag att vi hela året skall försöka få med ungdomar i verksamheten, vare sig man får lotter eller ej. Jag tycker det är stimulerande att vara tillsammans med ungdomarna och de brukar tycka det är intressant att ta del av och lära sig våra erfarenheter. Glöm inte heller att notera och rapportera aktiviteter - det är också mycket viktigt både för riksförbund, distriktsförbund och inte minst klubben själv.

Så gör slag i saken i år och ta hand om en junior!

Lennarth Larsson
Ordförande

*****
*
* Adressen till SLM är: *
*
* Stockholms Läns *
* Modellflygförbund *
* Brantingsgatan 46 *
* 115 35 STOCKHOLM *
*
* Tel. 08-662 41 44 *
*
*****

TEMAKVÄLL ACKVÅRD

Den andra temakvällen i SIM:s serie, Temakväll Ackvård och Elflyg, hölls onsdagen den 23 november i SIM:s lokal på Brantingsgatan 46.

Ett tjugotal intresserade modellflygare fick en riktigt trevlig helafton tillsammans med gästföreläsarna Göran Larsén och det svenska elflygets "Nestor" Per-Axel Eliasson.

Göran Larsén inledde kvällen med en historik om Nicad-cellema. Få av oss visste att man redan på 1910-talet använde sig av stora nickel-cadmium batterier för ångloksbelysning. Livslängden för dessa batterier var 25-40 år!

Under andra världskriget behövdes små säkra celler och under 1940-talet utvecklades "knappcellema".

Från 1946 och till dags dato har den cintrade cellen utvecklats. En standardcell idag är på 1,2 Ah och 1,2 V.

Vad är nu då en cintrad cell? Jo, cellen består av två polband bestående av nickel- och cadmiumhydroxid som är åtskilda av ett distansmaterial, ex.vis polypropylen eller nylon.

Polbanden värms = cintras, och får därigenom en stor aktiv totalyta, som ger cellen en högre kapacitet. Elektrolyten består av 35% kaliumhydroxid.

Varför blev det just NICAD-celler och inte något annat istället undrade åhörarna. Göran svarade att nickel och kadmium är lätt att handskas med i fabrik, är alkaliska och, viktigast av allt, materialen ligger fint (högt) till i det periodiska systemet, vilket innebär god potentialskillnad. Nackdelarna med Nicad är den låga spänningen, 1,2 V, och prisutvecklingen på kadmium som den senaste tiden ökat från 1 USD till 13 USD per pound. Olika typer och fabrikan kan ha liknande utmärkta egenskaper, ex.vis Hitachi, National, Panasonic, Saft, Varta, Sanyo och Sunrise (som säljs av Claes Olsson till förmånligt pris).

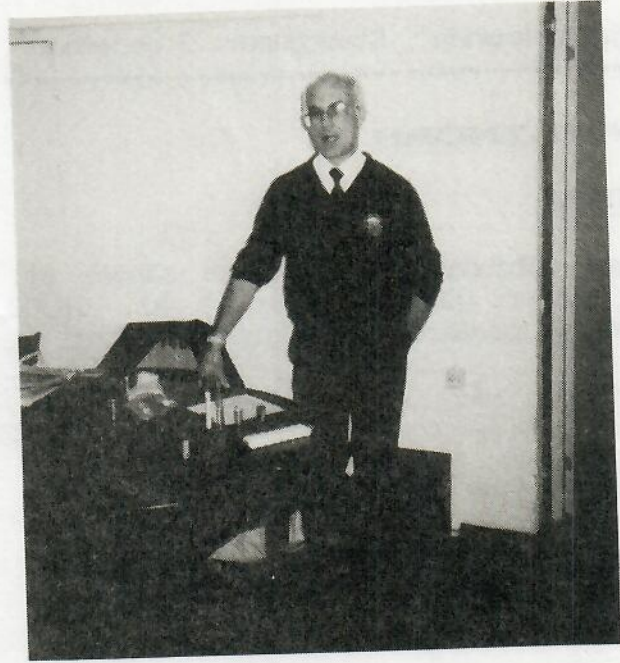
Storleksbeteckningarna kan vålla litet huvudbry. En Sub C cell betyder t.ex. "litet mindre till storleken".

Här är några länders beteckningar:

EUROPA	R6	R14	R20
USA	AA	C	D
JAPAN	UM3	UM2	UM1

Nicad-cellema är gjorda för att tåla "hård användning" och tusentals uppladdningar. Göran betonade att man trots det bör "vara snäll" mot sina celler och iakttaga några tänkvärda regler.

När man löder ihop sina celler till ackumulatorbatterier, tänk på att använda en varm lödkolv UNDER KORT TID, så att ej gummipackningen vid pluspolen går sönder.

När vi överladdar bildas syrgas. Cellen arbetar enligt "starved elektrolytprincipen" = slutet system, så varför kan cellen överhuvudtaget tåla en sådan behandling? Svaret är: I cellen är CA-bandet längre än NI-bandet och syret går då in i cadmiumbandet. FIFFIGT!

Vid fortsatt överladdning träder det vid pluspolen belägna pyshålet i funktion med elektrolytspill som följd. Vid vanlig laddning är laddströmmen vanligtvis 1/10 (I10) av cellens märkta kapacitet. En vanlig 500 mAh cell laddas då med 50 mA under 14 timmar. De fyra "extra" laddningstimmarna behövs för att ta hänsyn till cellens laddningsverkningsgrad. Vid snabbbladdning av celler tillför man vanligtvis högst 80% av cellens kapacitet med max I5 under 7 timmar.

ÅRSKALENDER 1989

Styrelsemöten:

7 mars, 4 april, 9 maj, 6 juni, 29 augusti,
3 oktober, 31 oktober.

SMFF Förbundsmöte: 8-9 april, Umeå.

SLM:s Årsmöte: 14 mars.

Modellflygdagen: Gärdet + Tekniska Muséet
23 september.

Distriktskonferens: 7-8 okt., Nyköping.

Hobbymässan: prel. 2-5 november.

SLM:s planeringsmöte: 18-19 november.

"Hjulmarknaden", Stadshuset: 2 december.

TÄVLINGAR !!

FRIFLYG

Ingen inbjudan utöver detta sändes ut.
För cuper gäller: tidpunkt kl. 18.00
onsdagar på Gärdet nedanstående datum:

A1 Cup

12 april	Bagarmossens MFK
26 april	Täby MSK
17 maj	Solna MSK
6 september	Täby MSK

77-cm

19 april	Solna MSK
10 maj	Bagarmossens MFK
24 maj	Täby MSK
13 september	Bagarmossens MFK
15 april	"Våretta" Solna MSK, Gärdet

BIRGITTA-Pokalen: Gärdet 16 september
Arrangör: SLM

DM lördag 30 september, tävl.dag
söndag 1 oktober reservdag
Arrangör, tid och plats meddelas
senare.

LINFLYG

7 maj	Solnas Pokal, F2A,C
Stunt-King + Semi-Stunt Cup:	
27 maj	MFK Galax
10 juni	MFK Red Baron
2 september	ÖSFK
9 september	Täby MSK

Semi-stunt:

20 maj	ÖSFK	Vårtävlingen
16 sept.	Galax	Galax Open (även 17)

15 maj **BROMMA MEETING**, SLM

DM

26 augusti	Stunt	MFK Red Baron
27 augusti	Team o Speed	Solna MSK

RADIOFLYG

F3B-T

19 februari	Täby MSK	Ullnasjön
4 mars	Väsby MF	Edsjön
18 mars	Micros	Drevviken
1 april	Täby MSK	Toppfältet
22 april	Micros	Klubbfältet
21 maj	SLM	Toppfältet
3 september	Kungsängen	Toppfältet
17 september	Micros	Toppfältet
	DM + Nybörjartävling	

CUPER

23 april	Botkyrka MFK	RC Nybörjar
4 juni	Södertälje MFK	RC Nybörjar
27 augusti	Vallentuna MFK	RC Nybörjar

MEETINGS

19 mars	Södertälje MFK	Malmsjön el Påldalen
21 maj	Södertälje MFK	MF-dag
7 maj	SRFK	Oldtimer
3 september	Södertälje MFK	Oldtimer
17 september	Södertälje MFK	Sjöflyg

ELFLYG

28 maj	Starfl./SLM-15	Toppfältet
15 oktober	SLM - SLM-15	Toppfältet

PYLON DM

Ej fastställt SRFK

STING-PYLON

16 april	Vallentuna MFK	Kval.
7 maj	Väsby MF	Kval.
11 juni	Vallentuna MFK	Kval.
20 augusti	Väsby MF	Kval.
24 september	Väsby MF	Finalomgång

DM SKALA

10 september	Tullinge MF	Tullinge Flygplats

KURSER

OBS! - Anmäl intresse till SLM!
per brev eller telefon.

Elflyg

Separat inbjudan följer.
Deltagaravgift ca 550:-.

FRIFLYG - F1A - nivå 2.

Teori i SLM-lokalen, bygge hemma. Scratch-bygge med glasfiberrör. Trimning, förvaring, behålla trimmet.
Kursinnehåll: Ritning, sprygelsats, timer, glasfiberrör.
START: Feb/mars. 89. Sep. inbjudan följer.

A1 - nivå 1 Separat inbjudan följer.

Peanut-bygge Separat inbjudan följer.

LINFLYG Sep. inbj. följer för nedanst.

Stunt-King

Semi-stunt och Stor-stunt

Flyg- och domarkurs:

Teori, domarprotokoll.
(Trol. hos MFK Red Baron, början av maj)

OBSERVERA !

Utsändning från SLM av separata inbjudningar sker under 1989:

22 februari, 22 mars, 19 april, 24 maj,
23 augusti, 20 september, 18 oktober,
22 november.

Detta ger möjligheter för klubbarna att få bifoga egna inbjudningar m.m.
Utskicken skall helst vara klara för kopiering och skall vara på expeditionen senast 8 dagar före utskicksdatum!

TEMAKVÄLL ALTERNATIVA MATERIAL

Måndag 6 mars kl. 19.00

i SLM:s lokal Brantingsgatan 46

(ingång intill trappan upp från T-station Gärdet, utgången mot Brantingsgatan)

Tomas Johansson kommer, från Lund, till vår temaafton och berättar om hur man konstruerar och bygger i wellpapp. Han är bland annat pappa till en lågvingad/-skuldervingad kartongmodell för en standard 40-motor, Flying Well, som man kan köpa i byggsats för ca 300 kr.

Tomas har byggt modeller sedan 1952 och har ett antal skånska och svenska mästerskap på sin meritlista. Han har byggt modeller till FOA och har bland annat flugit målflyg åt luftvärnet med sina kartongmodeller.

Den Flying Well som Tomas använder själv i dag har ca 60 flygtimmar på nacken och standardfyrtian i nosen. Webra, har sörplat i sig 80 liter "onitad" soppa. Föregångaren var byggd i balsa och cellplast, som är en tyngre konstruktion. Vid övergång till wellpapp, blev modellen trevligare att flyga, stryktåligare och byggtiden kortades till ca 20 timmar (ungefär samma byggtid som för en s.k. färdigmodell typ EZ).

Till temaaftonen kommer också den namnkunnige Bertil Beckman och berättar om hur man konstruerar och bygger i det nya, relativt välkända polymermaterialet kompolätt.

♥ HJÄRTLIGT VÄLKOMNA ♥

*****
INTRESSEANMÄLAN KURS SLM

Namn... ..

Adress .....

Postadress .....

Tel:.....

KURSBETECKNING:

Cintrade celler tål snabbladdning med ca 20 x I10 men all snabbladdning minskar cellens livslängd i större eller mindre grad.

Hur vet man nu om cellen passar för vanlig laddning i 14 timmar, eller snabbladdning i 30 min - 10 timmar eller rapidladdning i 15 - 30 min.? Jo, märkningen visar:

IND = långtidsladdning

H-Y = snabb-, rapidladdning

Efter det att Göran ingående pratat om laddning av celler bjöds på kaffe med dopp, varefter han fortsatte med att berätta litet om urladdning och temperaturkänslighet.

Varför blir acken så varm vid snabb urladdning frågades det. Jo, "boven" är det inre motståndet som elektronerna måste övervinna (polminusspänningen minskar när cellen belastas).

Cellens disponibla kapacitet påverkas i hög grad av belastning och temperatur ex.vis är kapacitetsförlusten vid $-20^{\circ}\text{C} = -20^{\circ}\text{C} \times 2$, dvs -40% och vid en belastning av ca 100 x I10 är kapaciteten hälften av bara den anledningen.

Det gäller att ha fräscha celler vid vinterflyg!

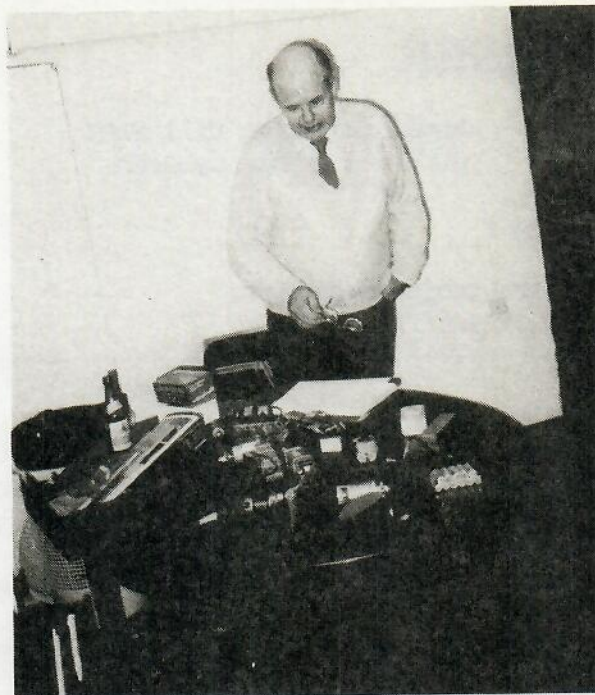
Vid en polspänning av 1,0 V anses NICAD-cellen "slutkörd". Ladda inte ur ytterligare, då finns risk för att någon cell i ackpaketet får för sig att polvända.

Cellerna bör förvaras kallt, om möjligt i kylskåp, när de inte används.

Själva urladdningen är ungefär 15% per månad vid rumstemperatur.

Åldringsprocessen börjar genast för en nyproducerad cell, men vi börjar vanligen "märka något" efter 4-5 år, då 40-50% kapacitet vanligen återstår. Inom industrin byts cellerna vid 50%-gränsen.

Efter denna mastiga genombgång, som nästan krävde stenografikunskaper hos artikel-författaren, nämnde Göran litet kort om blyackumulatörer. De är billiga (2/5 av NICAD-priset) och håller numera även samma temperaturområden. En skillnad är att blyacken är av typ konstant spänning och NICAD av konstant strömtyp. En blyack 12V laddas lämpligen med 13,8 V spänning.

När nu deltagarna blivit något av NICAD-specialister, tog RC (EL)-flygets "Nestor" Per-Axel Eliasson till orda. Nu skulle det pratas om EL-flyg och praktiska ting!

För de lässugna visade Per-Axel upp den nya EL-flygboken, skriven av Stefan Engberg, Rickard Levenstam och Bo Samuelsson. Boken är en utmärkt introduktion till elflyget.

Varför skall vi då syssla med Elflyg? fördelarna är många. Det är framförallt tyst och kladdfritt.

Elmotordrift är idealisk för att exempelvis "lyfta upp en 4 meters seglare till termik". Däremot behövs ej elflyget för akrobatflyget. Där är förbränningsmotorn oslagbar.

Med elmotorn kan man med hjälp av olika antal celler- och propeller-kombinationer få egenskaper som motsvarar svinget $2,5 \text{ cm}^3 - 15 \text{ cm}^3$ för förbränningsmotor!

TILL SALU

TEFLONBRICKOR

till propellrar för inomhusflyg
20:-/10 st Tel. 0171-585 02

Per-Axel visade på skillnaden i vikteffekt mellan en Keller 50/24 (betyder 0,5 HK/24 celler) och en Webra 40 tvåtaktare:

$$\text{WEBRA 40} \quad \frac{590 \text{ W}}{0,420} = 1.404 \text{ W/kg}$$

$$\text{KELLER 50/24} \quad \frac{421 \text{ W}}{0,395} = 1.065 \text{ W/kg}$$

Verkningsgraden är 25% för bränslet och 80% för cellen. 1 kg av vardera ger då energiinnehållet 50-60 W för bränslet och 30 W för cellen, vilket klart visar att elflyg är lämpligast för plan av segelflygplanstyp.

Motordimensioneringen är också litet ovanlig för oss vanliga modellflygare. Här börjar man med propellerstorleken stor prop - väklad motor och liten prop-direkt drift.

Propellertypen påverkar också typen av motorreglage visade det sig. Används en liten fast propeller kan man nöja sig med ett enkelt 2-läges, där man ex.vis kopplar in halva-hela ackpaket (alt. 0.5 ohm seriemotstånd).

Per-Axel betonade eftertryckligt att alla elbilreglage är OANVÄNDBARA i EL-flygsammanhang! Elmotorn har en otroligt snabb acceleration och har man en stor (infällbar) propeller så slits den i stycken om man inte använder sig av mjukstartreglage istället. Ett sådant elektroniskt reglage är förhållandevis dyrt, men betalar sig i det långa loppet. När deltagarna såg reglaget förundrade man sig över den "myckna elektroniken" som behövdes. Enligt Per Axel är det inga problem med att starta elmotorn. Problemet är att få stopp på den! Kortslutningen av motorn kräver 6-8 MOS-FET kretsar medan starten endast behöver 2.

Sedan demonstrerade Per-Axel och Bertil Beckman en mängd olika motorer. Den billigaste elmotorn, Mabuchi, är av Ferrittyp och därmed inte möjlig att "peppa upp" med högre spänning. Visste ni att det tillverkas 2,3 milj. Mabuchi-motorer varje dag? De används snart sagt överallt i moderna bilar!

I dag flyger vi mest med supermagnet och Samarium-cobolt (förhållandet är 70 för cobolt jämfört med 30 för ferriten).

Sedan kördes olika motorer som: Keller 50/24, 15 FAI, med olika antal celler.

→ SKOLFLYG ←

SLM tar emot nybörjare för skolflyg i R/C.

Tag kontakt med

ERIK STRID tel. 0760-845 35

för överenskommelse!

Proven visade tydligt att högre tillförd spänning "hottade" upp motorena. Fler celler - mer drag!

Vi flyger nu vanligtvis med 10 eller 7 celler. Varför just 7 celler undrades det? Jo, max 7 celler kan laddas från ett bilbatteri med billampa (ex. 12V, 2W) i serie. Den enda internationella regeln är att batteripaketets vikt är maximerad till 1,1 kg = 20 SUBC celler.

Apropå celler igen! Per-Axel har märkt att cellens förmåga att "få ut ström" är direkt proportionell med diametern. Vilka fabrikat av celler är nu bäst? Ja, alla vanliga fabrikat är bra och de amerikanska SR-cellererna är "fabulöst" bra tyckte Per-Axel.

Hur stor är strömåtgången och hur påverkas den av olika antal celler? En Astro 05 med 7 celler drog 25 A. Ökades cellerna till 10 st blev strömåtgången 30 A. En GEIST 80/20 (0,8 hk/20 celler) visade sig förbruka 25 A med 20 celler. Det är kraftig ström det är fråga om.

Hur kyler man nu ner sin elmotor där den sitter inklämd bakom en stor spinner? Per-Axel visade upp sin OLDTIMER, där elmotorns kollektor kyldes av luftströmmen. En kanal med luftskopa vid intaget och utloppet vid andra kollektorn klarade biffen.

Nu återstår bara för oss att gå på SLM:s kommande EL-Sonata-kurs under året och njuta av det tysta flyget.

Esbjörn

I HÄNDELSE AV OBESTÄLLBARHET RETURNERA TILL

Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM

BIRGITTA - POKALEN

Den 22 oktober i ett strålande höstväder samlades ett tjugotal friflygare med ett brett urval av friflygande modeller på Gärdet. Det gällde Birgitta pokalen, som äntligen gick av stapeln. De specialskrivna reglerna gjorde att alla oavsett modell kunde vara med sina flygetyg i denna klasslösa tävlingsform. Med HKG:are, gummimotorkärror av oldtimertyp, A1:or och F1A-modeller samt sist men inte minst John Hagedal med sin fina motorkärra bjöds det på en underhållande flyguppsvisning. Inte minst roligt var det att se "nya" ansikten bland det vanliga deltagargänget. RC-grenchefen lovade på stående fot att till nästa gång ha en modell färdig för aktion.

Av de närvarande ställde 16 upp i tävlingen som bjöd på hård sekundstrid in i det sista.

Tre starter med idealtiden 60 sekunder. Kortare eller längre tid medförde avdrag med 1 poäng per sekund. I det rådande vädret var det F1A-flygarna som lyckades bäst med att pricka in rätt tid.

Resultat:

1 Stefan Fogelvik	168 poäng
2 Krister Walfridsson	166
3 Lennarth Larsson	160
4 Karl-Johan Qvarfordt	159
5 Johannes Wickström	142
6 Daniel Nilsson	141
7 Jörgen Wallentin	138
8 Georg Törnqvist	136
9 Erik Hammar	132
10 Per Wickström	125
11 Mikael Stark	120
12 John Tyndal	103
13 Tomas Fogelvik	99
14 John Hagedal	93
15 Daniel Sawano	87
16 Martin Linder	28

Till årets upplaga hoppas vi att fler modellflygare antingen kommer med nya flygande farkoster eller dammar av någon "gammal" kärra som legat glömd i någon hylla.

Bengt Holmer var prisutdelare och förärade segraren dels pokal men inte minst en verkligt fin "träsnidad" modellflygargubbe. Den är verkligen något att eftertrakta.

En riktigt lyckad flygdag.

Årets juniorcup-tävlingar har vi utökat med ytterligare en omgång i A1 resp. 77CM:s klasserna. Det är fina tillfällen även för seniorer att komma ut och motivera sina "kärror" oavsett klass och träna inför nästa BIRGITTA pokal.

Stefan Fogelvik

DM I FRIFLYG (F1A) DEN 3/12-88.

Namn	Klubb	Tid
1 Ole Blomqvist	Bagarmossen MFK	803 s
2 Gunnar Holm	Solna MSK	784 "
3 Poppe Blomqvist	Bagarmossen MFK	717 "

Medlemstidning för
Stockholms Läns Modellflygförbund

Redaktör: Magnus Odsjö
Lövdalsvägen 45
141 73 Huddinge
Tel. 08-711 70 54

SLM-nytt

2-89

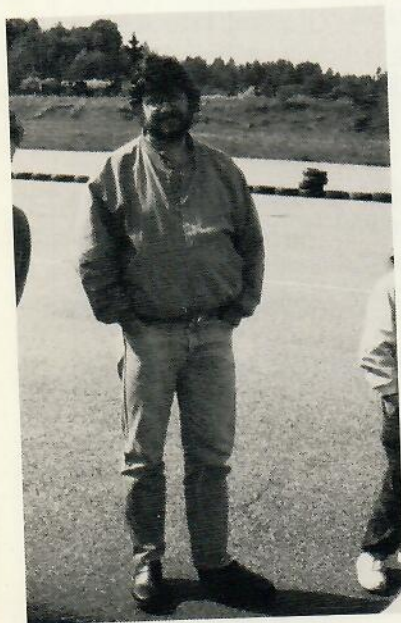

Foto: Magnus Odsjö

Bildtext: fr.v Henrik Odsjö, Staffan Hovmark och Pier Ravetti

Foto: Magnus Odsjö

Välbesökt Brommadag

Traditionsenligt inleddes årets linflygsäsong med Brommadagen den 15 maj. Drygt ett 50-tal linflygare hade mött upp för att ta del av Tomas Nybergs innehållsrika program. Det var femte året i rad som Tomas öppnade Brommas grindar för detta meeting. Dagen bjöd på ett idealiskt flygväder, strålande sol och svag vind.

Här möttes färska nybörjare som tog sina första flygturer och flera av svenska Linflyglandslagets medlemmar. En trogen och uppskattad gäst var Esbjörn Forslund som annars mest flyger radio.

Dagen innehöll uppvisningar i alla linflygklasser. Kjell Axtilius, Bengt-Olof Samuelsson, Hasse Andersson och Johan Åhling flög ett teamracing-heat, Ove Kjellberg flög speed, Magnus Odsjö flög stunt samt Staffan Hovmark, Pier Ravetti och Henrik Odsjö combat.

Under mellantiden underhöll sig besökarna med egen flygning, titta på modeller och motorer, äta korv, prata flyg och titta på en katastrofövning av Luftfartsverkets brandkår.

Willy Bloms unika samling linmodeller är varje år en imponerande syn och årets utställning var inget undantag.

En effektfull punkt för en fin och innehållsrik Brommadag satt Pier Ravetti och Henrik Odsjö genom att avsluta ett tufft combat-heat med en klockren kollision. Som framgår av den vänstra bilden gick Tomas Nyberg runt och myste och det hade han all rätt att göra.

Thorbjörn Odsjö
SLM Lingrenchef

SLM:s styrelsemedlemmar

Ordf.	Lennarth Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Vice Ordf.	Karl-Gunnar Viberg Sommarvägen 10 186 31 VALLENTUNA 0762-740 52
Sekr.	Anker Lassfolk Vårdkastestigen 1 181 62 LIDINGÖ 08-766 30 79
Kassör	Elsy Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Klubb- kon- takter	Lars Svensson Prästgårdsvägen 19 194 41 UPPLANDS VÄSBY 0760-849 03
Frifl. gren- chef	Stefan Fogelvik Byvägen 21 189 39 TÄBY 08-768 31 04
Linfl. gren- chef	Thorbjörn Odsjö Lövdalsvägen 45 141 73 HUDDINGE 08-711 70 54
R/C gren- chef	Esbjörn Forslund Lilldalsvägen 36 144 00 RÖNNINGE 0753-510 84
Ut- bildn.	Gert Östergren Svartågatan 49 121 59 JOHANNESHOV 08-93 03 00 (arb)
Flyg- säker- het	Bengt Holmer Hamngatan 9 185 00 VAXHOLM 0764-328 66
Suppl.	Bo Nägling Stensötavägen 16 198 00 BÅLSTA 0171-585 02
Suppl.	Bertil Bäckman Ysättersvägen 2 182 63 DJURSHOLM 08-755 19 91

Ordföranden har ordet

Nu stundar härliga tider då vinterns byggmöda äntligen skall upp i luften till sitt rätta element. Du som ännu går i skolan har ett långt härligt sommarlov med många flygdagar. Vi andra har förhoppningsvis semester som väl till någon del kan användas för modellflygning.

Du som är junior (under 26 år) och medlem i någon modellflygklubb i Stockholms län har det bra förspänt. SLM har tillsammans med sex klubbar norr om Stockholm arrenderat ett fält där Du får flyga med radiosegelmodeller och elmotordrivna modeller. Fältet heter TOPP-Fältet och var det är beläget framgår av karta i SLM-nytt. Seniorer som är medlemmar i någon av de sex klubbarna får också utnyttja fältet. Kontrollera med kontaktmännen om Du är tveksam.

Du som är junior och flyger i sommar tycker jag skall ta med någon eller några kompisar och visa vilken trevlig hobby Du håller på med. Kanske får även kompisens intresse för modellflyget och vill bli medlem i Din klubb.

Toppen vore om varje junior i länet fick med sig en kompis som medlem i klubben till hösten. Minst lika toppen vore det om varje senior såg till att klubben fick en junior till i höst. Vi behöver många juniorer om vi skall kunna fortsätta som länsförbund och få anslag från landstinget.

Ut och flyg i sommar och visa upp vår jättefina hobby! Vi kanske ses på något fält under sommaren hoppas

Lennarth Larsson
Ordf. SLM

Adressen till SLM är:

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

Tel. 08-662 41 44

Redaktörn rapporterar

Jag Magnus Odsjö kommer att vara redaktör för denna tidning i fortsättningen, men detta nummer har styrelsen hjälpt mig med material till.

Vi har blivit lite försenade med detta nummer för att vi har haft en del tekniska problem, men som ordspråket säger "bättre sent än aldrig".

Nästa nummer kommer jag att göra själv, och då hoppas jag att alla försöker hjälpa till med material så det blir en fullspäckad modellflygtidning. Även bilder till texterna är välkomna, men då ska dom vara svart/vita.

Jag hoppas att det blir många roliga flygtillfällen för alla, och att det blir ett extra stort nummer 3 till hösten. **Deadline för material till SLM-nytt nummer 3 är den 15 augusti.**

Magnus Odsjö
SLM Redaktör

Årskalendern 1989

Styrelsemöten:

22 augusti, 3 oktober, 31 oktober.

Klubbledarträff den 29 augusti

Modellflygdagen: Gärdet + Tekniska Muséet
23 september.

Distriktskonferens 7-8 okt., Nyköping.

Hobbymässan: prel 2-5 november.

SLM:s planeringsmöte: 18-19 november.

"Hjulmarknaden", Stadshuset 2 december.

SLM:s utsändningar

Utsändning från SLM av separata inbjudningar sker under hösten 1989:

23 augusti, 20 september, 18 oktober,
22 november.

Detta ger möjligheter för klubbarna att få biofoga egna inbjudningar mm.mm
Utskicken skall **helst** vara klara för kopiering och skall vara på expeditionen **senast 8 dagar** före utskicksdatum!

Deltävling hos MFK Galax

Den 4 juni anordnade MFK Galax årets första deltävling i Stunt-King och Semistunt Cup vid Huddinge Gymnasium. Vädret var inte det bästa, men det regnade i alla fall inte. Deltagarantalet var inte så stort som man hade hoppats på, men det blev tävling till slut. Linflyget ligger lågt nu verkar det som, men till nästa tävling ska det bli bättring hoppas man. Willy Blom, Red Baron tyckte att man skulle kunna få ihop minst 2 stycken deltagare per linflygklubb i Stockholms Län, och den åsikten håller nog alla med honom om. Domare i tävlingen var Johan Åhling och Peter Sidén som dömde både Stunt-King och Semistuntklassen. Efter några timmars flygande, för det fungerade mycket bra tack vare Peters "militärdisciplin" så fick man fram en vinnare i vardera klass.

Stunt King:

1.	Rickard Nordström	Red Baron	210p.

Semistunt:

1.	Magnus Odsjö	MFK Galax	1180p.
2.	Henrik Odsjö	MFK Galax	1052p.
3.	Björn Blom	Red Baron	806p.

Av Magnus Odsjö

KLUBBMEDDELANDEN:

Waxholms MFK informerar

Waxholms MFK kommer att delta i Föreningens Dag, som anordnas i Vaxholm söndagen den 17 september 1989.

Kommunen har inbjudit föreningarna att bl.a. delta i en tipsrunda förlagd till motionsspåret på Eriksö. Waxholms MFK kommer att anordna en av stationerna inkl. en fråga. Klubben arrangerar en uppvisning på fältet vid målgården i linstyrning, combat och RC-helikopter.

Ett bra förslag är att ägna en friluftssöndag till det vackra Vaxholm och Eriksö. Man kan vinna priser i tipsrundan.

Hjärtligt välkomna!

WAXHOLMS MFK

Foto: Staffan Hovmark

Ännu en Stingkurs genomfördes i ÖSFK:s klubblokal i Södertälje, 11-12 februari. Modellen som byggdes heter "Sting" och byggdes i det relativt nya materialet "compolet". Intresset var stort bland ungdomarna, men även hos senioren.

SLM:s Stingkurs i Södertälje

Säsongens första "Sting-kurs" i SLM:s regi hölls den 11-12 februari i ÖSFK:s bygglokal i Södertälje.

Elva pigga kursdeltagare nappade på den förmånliga kursen och snart var bygget i full gång.

För första gången byggdes nu modellerna helt i glasfiberkompositen "compolet". Materialet är lättarbetat, men se upp för slipdammet bara.

Kursavslutningen med intrimning av modellerna hölls den 19 mars på SMFK:s flygfält i Pålaldalen. Någon trängsel i luften blev det inte. Det blåste storm! Några friskusar flög i alla fall. Däribland Pier Ravetti, som respektlöst behandlade sin Sting som om den vore en hybrid (=korsning, red. anm.) mellan drake och helikopter.

Esbjörn Forslund
SLM R/C grenchef

Bildtext: John Hagedahl och Elisabeth Nordgren Foto: Johannes Ravkola

Inomhusflygträffen i Nykvarn

Inomhusflygträffen i Nykvarn den 5 februari överträffade alla förväntningar och ca 80 flygsugna personer mötte upp. Bland annat kom John Hagedal åkandes från Solna (kollektivt) med sina sju juniorer i släptåg. Här vilar inga ledsamheter inte! Sedan ledde John AMA Cub tävlingen från början till slut. Tilläggas bör att John varit med i Solna-klubben sedan starten 1937!

"Inomhusflygarens" Georg Törnqvist - Jonas Romblad samt Sven Pontan förgyllde arrangemangen med sina fantastiska maskiner.

Jonas flög sin Peanut Zero med flygtider upp emot 20 sekunder och Georg visade sina Pistage-modeller (ej tillverkade i marzipan) men med en spännvidd på max 8 tum. Han flög också med en kolsyre-försedd modell samt en "Peanut" Farman Sport. Georgs fantastiska småmodeller flyger väldigt fint trots sin stora detaljrikedom.

Sven Pontan å sin sida hjälpte många nybörjare med slutbesiktning och intrimning av modeller inför flygövningarna. Sedan visade Sven hur inomhusflyg på elitnivå går till! Hans "25-öres" flygmaskiner verkar kunna stanna uppe i luften i evighet, 8 minuter uppmättes.

Södertäljes nya hobbyhandlare, Nils Björkman, flög sin eldrivna japanska "prefab" union modell Cessna 150 med häpnadsväckande precision. Flygningarna verkade närmast linkontrollerade och planet verkar tåla hur mycket stryk som helst.

Två av Södertälje MFK:s trogna RC-flygare Lars-Göran Hagman och Johannes Raukola har efter genomgången kurs hos Sven Pontan nu definitivt tagit steget in i inomhusflygets sköna värld med sina välbyggda pennyplaners.

Per Widing från ÖSFK flög fint med sin upphottade Ackus-helikopter så mycket takhöjden bara tillät. Det var roligt att det årliga evenemanget blivit en sådan succé, Vi ses igen nästa år.

Esbjörn Forslund
SLM R/C grenchef

Linflygsäsongen

Linflygsäsongen är nu i full gång och aktivitetskalendern är fylld till bristningsgränsen.

De allra yngsta linflygarna kommer att tävla i Stunt-King Cup. Den tävlingen innebär att flygarna skall genomföra några enkla manövrar. Tävlingen omfattar fyra kvältävlingar och final för de bästa på Gärdet den 23 september i samband med modellflygets dag.

De lite mer avancerade stuntflygarna tävlar i Semistunt Cup. Det är en serietävling med fem olika deltävlingar och där det sammanlagt bästa resultatet räknas. Här flyger vi Semistunt-programmet med poängbedömning av de olika manövrarna.

Detaljerade regler för dessa tävlingar (Stunt-King och Semistunt) kan Du få hos Din klubbledare eller hos SLM:s Lingrenchef.

De två första deltävlingarna i Semistunt Cup gäller också som uttagning till SMFF:s Lindansen. Lindansen är en riksomfattande finaltävling i Semistunt, där SLM har två tidigare segrar att försvara. Lindansfinalen går i år i Kramfors och arrangeras av VLM tillsammans med SMFF. Tävlingsdag är 12 augusti.

Även Stunt-flygare som flyger FAI klassen F2B får sitt lystmäte under året. Två stora tävlingar i Stockholms-trakten under året.

Combat-flygarna har tre tävlingar och här kan märkas ett visst nyvaknat intresse för denna häftiga klass.

Teamracing och Speed kör sina traditionella tävlingar under året. Här skulle det vara roligt med lite nya förmågor att ta upp konkurrensen med de etablerade.

Distriktsmästerskap för alla klasser är inbokade.

Vi kommer också att rekrytera nya funktionärer och börjar med en Stuntdomarkurs i juni. Willy Blom och Red Baron

i Älta svarar för kursledningen. Mer om detta i separat artikel.

Inför hösten bör vi planera en nybörjarkurs i Stunt-King söder om stan och en norr om stan. Ni klubbar som känner att det behövs tillskott av nya flygare kan ju börja fundera på detta. Utbildningsansvarig Gert Östergren och Lingrenchefen ställer upp för diskussion.

Thorbjörn Odsjö
SLM Lingrenchef

Domarkurs i stunt

Lördagen den 17 juni (söndagen den 18 juni som reservdag om det är dåligt väder på lördagen) arrangerar MFK Red Baron i Älta och SLM en kurs för nya domare i stunt. Stunt är konstflyg i lina.

Willy Blom som är gammal erfaren stuntflygare håller i kursen, vilket borgar för god kvalitet.

Vi vill nå ut till alla personer som vill lära sig poängbedöma de olika manövrarna och samtidigt komma i närmare kontakt med linflyget.

Kursen startar kl 10.00 och håller på till 15-tiden. Platsen för kursen är GRUSANS modellflygfält i Älta.

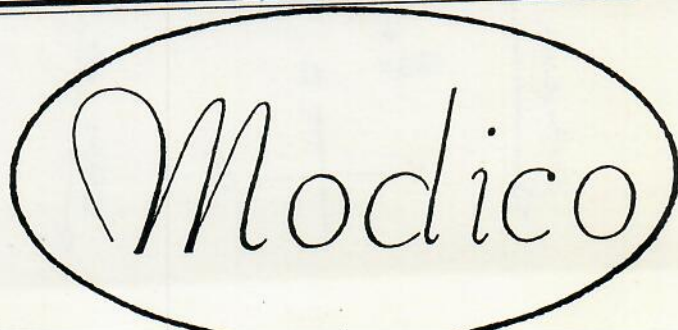
Kusravgiften är 10 kronor som erlägges till Willy på plats. Det gäller både flygare och domarelever. För detta får man bränsle (70+25+5), fika/läsk och bulle eller smörgås.

Ett antal stuntflygare kommer att flyga och under tiden får domareleverna lära sig hur manövrarna skall se ut och vilka poäng som skall ges.

Vill Du veta mer, eller anmäla Dig direkt, slå Willy Blom en signal, tel : 773 32 72.

Klubbledarträff

Den 29 augusti kommer en ny klubbledarträff att hållas. Den kommer till största delen handla om medlemsrekrytering och klubbverksamhet. Kallelse kommer att sändas ut till alla klubbar från SLM.

Program toppfältet under hösten 1989.

För att ge länets juniorer chans att bekanta sig med TOPP-fältet kommer SLM att under hösten ordna en serie enkla tävlingar i F3B-T där det viktigaste inte är att vinna utan att vara med och flyga.

Det skall löna sig att vara en flitig gäst på fältet.

Tävlingsreglerna anpassas efter de förutsättningar vädret skapar.

Här kommer några förslag som kan komplettera det officiella F3B-T-programmet.

SNABBA RYCK.

När det är många deltagare kan denna form vara på sin plats. Här gäller det att landa inom en bestämd tidsintervall för att få landningspoäng, t.ex. mellan 90-120 sekunder. Tid under och över idealtiden ger avdrag. Landningspoäng ges hög vikt.

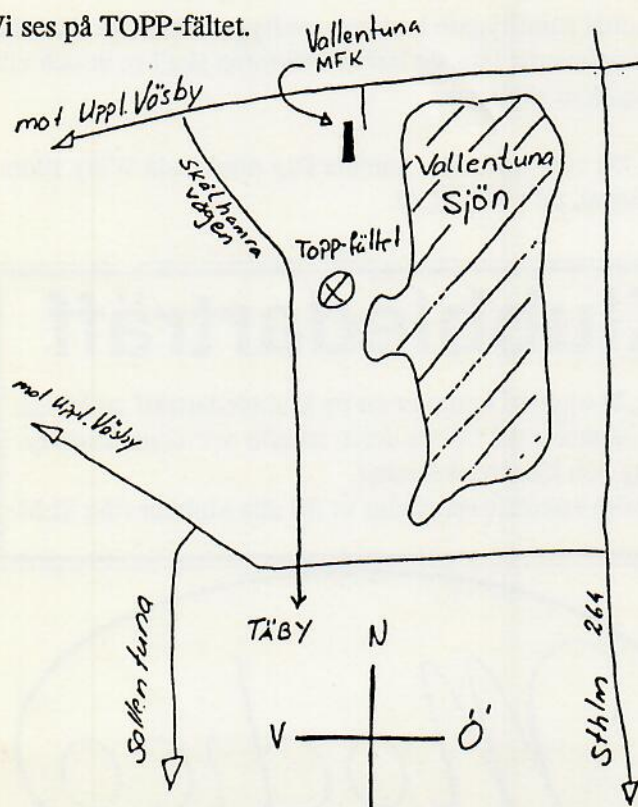
FLUGEBY-Varianten efter en idé av Bengt Holmer. Här gäller det att utföra vissa manövrar på så kort tid som möjligt. I originalprogrammet ingick en åtta och en looping samt punktlandning.

TOPPLYFTET.

Lämpligt en dag med bra termik och få deltagare. Längsta enskilda flygning räknas.

Bland de flitigaste deltagarna under hösten lottar SLM ut "modellflygnyttiga" priser.

Vi ses på TOPP-fältet.

Tävlingskalendern

FRIFLYG:

För cuper gäller: Tidpunkt kl. 18.00
onsdagar på Gärdet nedanstående datum:

A1 Cup 6 september Täby MSK

77-cm 13 september Bagarmossen MFK

BIRGITTA-Pokalen: Gärdet 16 september
Arrangör: SLM

Distrikts Mästerskapen Lördag 30 september, tävl. dag
Söndag 1 oktober reservdag.
Arrangör, tid och plats meddelas senare.

LINFLYG:

Stunt-King + Semi-Stunt Cup:

20 augusti Täby MSK
2 september ÖSFK Södertälje
23 september SLM (Gärdet)

Stunt:

16 september Galax open

Combat:

16 september Galax open

Teamracing, Good-year + Speed:

17 september Galax open
1 oktober Hösttävlingen Galax

DM (Distriktsmästerskap):

3 september team + Speed Solna MSK
3 september stunt MFK Red Baron
24 september combat MFK Galax

RADIOFLYG:

F3B-T

3 september Kungsängen Toppfältet
17 september Micros Toppfältet
DM + Nybörjartävling

Cuper:

27 augusti

Vallentuna MFK RC Nybörjare

MEETINGS:

3 september
17 september

Södertälje MFK Oldtimer
Södertälje MFK Sjöflyg

ELFLYG:

15 oktober

SLM - SLM- 15 Toppfältet

PYLON DM:

Ej fastställt SRFK

STING-PYLON:

20 augusti
24 september

Väsby MFK Kvalificering
Väsby MFK Finalomgång

DM SKALA:

30 september

Tullinge MF Tullinge Flygplats

Foto: Magnus Odsjö

1989 års juniorstipendiat

På SLM:s årsmöte den 14 mars i år utsågs Karl Johan Qvarfordt, Solna MSK, till 1989 års juniorstipendiat. Karl Johan har varit aktiv i klubbarbetet samtidigt som han visat sig framgångsrik i friflyg. På bilden ovan tar Karl Johan emot priset av SLM:s ordförande Lennarth Larsson.

*****

Kurser

OBS!! - Anmäl intresse till SLM!
per brev eller telefon. 08-662 41 44

Elflyg

Separat inbjudan följer.
Deltagaravgift ca 550:-

A1 - nivå 1 Separat inbjudan följer

Peanut-bygge Separat inbjudan följer

Linflyg Separat inbjudan följer för
domarkurs i stunt.

Observera ändringen i tävlingskalendern !!

Distrikts Mästerskapen i skalaflyg på Tullinge flygplats har flyttats till den **30 september**.

Sting pylon kurs

Det har kommit förfrågan om en STING-kurs på norra sidan i höst. Om tillräckligt många anmäler sig, så kan en STING-kurs börja den 9 september i Vallentuna. Anmälan görs till: Kalle Viberg tfn: 0762-74052.

El-flyg kurs

SLM har planerat in en El-flygkurs till hösten, men vi vet inte vad Ni vill ha. Vad vill Du att en elkurs skall innehålla? Sänd in Dina önskemål och/eller Din intresseanmälan till SLM:s expedition snarast. Vi behöver få in Dina ideer omgående, om vi skall ha en rimlig chans att få fram kursmaterial och lärare till hösten.

Lär dig modellflyga på en SLM-KURS

INTRESSEANMÄLAN kan du skicka in när som helst. Tala om vilken kurs du är intresserad av och uppge namn och adress. Då får du en personlig inbjudan och inbetalningskort, så snart kursen blir av och SLM vet vilka kurser det finns intresse för.

KURSTID: Oftast är kurserna förlagda till veckoslut. Tvådagarkurser är då en lördag och söndag. Femdagarskurser är två veckoslut med en vardagskväll däremellan.

MASSBREV

I händelse av obeställbarhet
returnera till:
Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM

Resultat av A1-Cupen på Gärdet den 26 april 1989.

Fem starter med maxtiden 60 sekunder.

Namn	Klubb	Omgång					Totalt
		1	2	3	4	5	
1. Jens Thymé	Bagarmossen MFK	60	60	60	60	60	300
2. Tony Norman	Solna MSK	60	40	60	60	60	280
3. Daniel Sawano	Solna MSK	60	40	53	55	60	268
4. Micke Stark	Solna MSK	60	60	60	59	17	256
5. Daniel Ohlsson	Solna MSK	28	60	24	39	39	190
6. Angelica Ohlsson	Solna MSK	36	30	40	17	13	146
7. Mattias Tellberg	Solna MSK	5	12	17	26	36	96

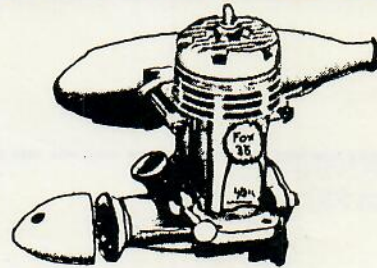
Resultat AMA-Cup 1989.

<u>Juniorer:</u>		<u>Poäng:</u>
1. K.J Qvarfort	Solna MSK	82
2. Tommy Norman	Solna MSK	80
3. Johan Tyndal	Solna MSK	63
4. Tommy Stegnell	Södertälje MFK	52
5. Göran Johansson	Södertälje MFK	49
6. Micke Starck	Solna MSK	46
7. Jens Stegnell	Södertälje MFK	43
8. Elisabeth Nordgren	Södertälje MFK	37
9. Marcus Carlsson	Södertälje MFK	36
10. Magnus Johansson	Södertälje MFK	36
11. Robert Paraniak	Södertälje MFK	34

<u>Seniorer:</u>		<u>Poäng:</u>
1. Krister Valfridsson	Bagarmossen	76
2. Anders Tyndal	Solana MSK	73
3. John Hagendal	Solna MSK	60
4. Magnus Engström	Bagarmossen	57

Segraren i seniorklassen fick ett pris, Penny Plane byggsats skänkt av Hobbyfantasten i Södertälje.

STUNTFLYGARE- SE HIT!

*Fox 35 Stunt, 40års jubileumsmodell i lager.
En unik motor för endast: 420kr.
Inklusive Fox nya rundade ljudd. & glödstift.*

Cyl.dia.	20,3mm
Slaglängd.	17,8mm
Cyl.volym	5,76cm ³
Varvtal m.	
10-6 prop.	9500varv/min
Vikt.	198gram

*Givetvis har vi andra Fox motorer, Rew Up propellrar
mycket lämpliga för stunt, massor av modellflygtillbehör.
Skriv eller ring för katalog.*

Modico HB
Box 81075
104 81 Stockholm
Tel: 414230
Fax: 406119

3-89

SLM-nytt är en medlemstidning för Stockholms Läns Modellflygförbund

Modellflygets Dag

Den 23 september är det åter dags för Modellflygets dag på Gärdet i SLM:s regi. Arrangemangen pågår kring Sjöhistoriska museét mellan kl. 10.00-14.00.

De ungdomscuper som pågått under året avslutas med finaler denna dag. När det gäller friflygande modeller är det A1-Cup och 77cm som har finaler. I linflyg är det Stunt-king Cup och Semistunt Cup. I R/C kommer det att bli uppvisningsflyg.

För er som är intresserade att pröva på, ges tillfälle både i radio - och linflyg med dubbelkommando.

Inne i Tekniska museét kommer det att finnas en utställning av flygplan och tillbehör. Detta sker mellan kl. 12.00-16.00.

För Dig som är där och tycker att detta med modellflyg är intressant, finns en artikel om modellflyg inne i tidningen. Den är hämtad från en tidigare SLM-nytt men är fortfarande aktuell. Vill Du komma i kontakt med en modellflygklubb, har du en klubbförteckning på sista sidan. Där har Du också en intressekupong som Du kan fylla i och sända till SLM, så tar den lokala klubben kontakt med Dig sedan.

Tag detta tillfälle att komma i kontakt med en spännande hobby!!

Redaktör:

Magnus Odsjö
Lövdalsvägen 45
141 73 HUDDINGE
Tel. 08-711 70 54

Tryckning sker hos:

KJELLIS OFFSET AB
Svängvägen 30
141 42 HUDDINGE
Tel. 08-774 24 15

SLM:s styrelsemedlemmar

Ordf.	Lennarth Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Vice Ordf.	Karl-Gunnar Viberg Sommarvägen 10 186 31 VALLENTUNA 0762-740 52
Sekr.	Anker Lassfolk Vårdkasestigen 1 181 62 LIDINGÖ 08-766 30 79
Kassör	Elsy Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Klubb- kon- takter	Lars Svensson Prästgårdsvägen 19 194 41 UPPLANDS VÄSBY 0760-849 03
Frifl. gren- chef	Stefan Fogelvik Byvägen 21 183 39 TÄBY 08-768 31 04
Linfl. gren- chef	Thorbjörn Odsjö Lövdalsvägen 45 141 73 HUDDINGE 08-711 70 54
R/C gren- chef	Esbjörn Forslund Lilldalsvägen 36 144 00 RÖNNINGE 0753-510 84
Ut- bildn.	Gert Östergren Svartågatan 49 121 59 JOHANNESHÖV 08-93 03 00 (arb.)
Flyg- säker- het	Bengt Holmer Hamngatan 9 185 00 VAXHOLM 0764-328 66
Suppl.	Bo Nägling Stensötavägen 16 198 00 BÅLSTA 0171-585 02
Suppl.	Bertil Bäckman Ysättersvägen 2 182 63 DJURSHOLM 08-755 19 91

Hur skall det gå för SLM ?

Den medlemssituation som rapporterats från SMFF ger grunden till frågan eftersom seniorerna tenderar att öka. Vi måste helt enkelt få fler juniorer om vi vill ha SLM kvar. Juniorerna måste vara i majoritet för att vi skall få landstingsbidrag. Varje klubb behöver skaffa 5 - 10 nya juniorer före årsskiftet samt 1 junior för varje ny senior.

Klubbarna behöver också rapportera minst 20 aktiviteter med minst 5 juniorer under året. Några klubbar har fyllt kvoten under första halvåret. Det är fullt tillåtet att räkna in juniorer som inte är klubbmedlemmar i aktiviteterna, vilket kan vara bra att veta.

Ring din kommuns fritidskontor angående blanketter och övriga regler. Aktivitetsrapporteringen ger dessutom ett välbehövligt tillskott i klubbkassan. Vissa kommuner ger upp till 60-70 kronor per godkänd aktivitet. Dessutom tillkommer ca 12 kronor från staten via rapportering till SMFF.

Du som är junior bör försöka få med dig en modellflygintresserad skolkamrat till klubben. Om alla juniorer tar med sig en kamrat fördubblas antalet juniorer och vi kan lugnt jobba vidare.

SLM följer kontinuerligt medlemssituationen. Behövs råd och hjälp av något slag så kontakta klubbkontaktmannen Lasse Svensson.

Jag önskar av hela mitt hjärta att alla klubbar gör allt som går att göra för en storsatsning att öka juniorantalet så att SLM kan finnas till även i fortsättningen.

Lycka till!!

Lennarth Larsson
Ordf. SLM

Adressen till SLM är:

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

Tel. 08-662 41 44

Redaktörn rapporterar

Detta nummer av SLM-nytt är fullspäckat. Jag skrev i förra numret att "jag hoppas att alla hjälper till med material till nästa nummer, så detta blir fullspäckat", och minsann alla har verkligen hjälpt till, även om det har gått lite segt, men nu har vi varit tvugna att utöka numret med fyra sidor. Detta nummer är även tänkt att hjälpa till att väcka intresse på Modellflygets Dag den 23 september på Gärdet. Nästa nummer kommer att komma ut till jul, men eventuellt kommer det att tryckas ett nummer till hobby-mässan i Sollentuna den 9-12 november. Det vore bra om ni kunde börja skicka material till nästa nummer redan nu, så jag hinner planera för nästkommande nummer. Bilder är välkomna till texten, men då ska de vara svart/vita. **Deadline för material till SLM-nytt nummer 4 är tisdagen den 31 oktober.** Lycka till med flygandet och med artikelskrivandet till nästa nummer då vi ses igen!

Magnus Odsjö
SLM Redaktör

Deltävling i Älta, Grusan

Årets tävlingar i Stunt-King Cup och Semi-Stunt Cup blev mycket lyckade. Perfekt väder med svag vind och applåderande föräldrar gav en fin inramning åt arrangemangen. Vi flög från kl 9.00 på morgonen till 14.30 på eftermiddagen. Sedan flög funktionärerna resten av dagen.

Det enda tråkiga var att SLM:s klubbar tycks ha glömt att linflyg är en bra ungdomsverksamhet. Nästa år vill vi se minst TVÅ TÄVLANDE från varje klubb.

STUNT-KING CUP

1. Rickard Norström,	MFK Red Baron	250 p
2. Emil Jankovic,	MFK Red Baron	240 p
3. Joakim Norling,	MFK Red Baron	210 p
4. Björn Crantz,	MFK Red Baron	110 p
5. Elias Fransson,	MFK Red Baron	110 p
6. Manuel Bravo de la Guna,	MFK Red Baron	35 p

SEMI-STUNT CUP

1. Magnus Odsjö,	MFK GALAX	1635 p
2. Henrik Odsjö,	MFK GALAX	1287 p
3. Björn Blom,	MFK Red Baron	1109 p
4. Paul Forsberg,	MFK Red Baron	693 p

Willy Blom, MFK Red Baron

Bildtext: Lars Svensson, klubbkontaktman i SLM öppnar klubbedarträffen i Turkosén, Solna.

Klubbedarträff i Solna

Den 29 augusti hölls en klubbedarträff på Turkosén i Solna, som uppföljning av vårens klubbedarträff.

17 st klubbedare från 8 SLM-klubbar hade mött upp för att diskutera rekrytering, utbildning och enhetsmodeller.

Lars Svensson, som är SLM:s klubbkontaktman hälsade de närvarande välkomna och presenterade kvällens diskussionspunkter.

Först redogjorde SLM:s kassör, Elsy Larsson för medlemssituationen och berättade att SLM måste ha minst lika många juniorer som seniorer. Den 30 juni hade SLM 667 seniorer och 563 juniorer. Det fattades således 105 juniorer som måste tillkomma, och då får inga seniorer tillkomma alls.

Vidare påpekades att det är oerhört viktigt att varje klubb rapporterar till SMFF, om inte annat så för att klubbkassan skall få påfyllning.

Olika alternativ för hur den krävda kvoten skall uppfyllas diskuterades. SLM:s styrelse lär återkomma om detta under hösten och våren.

Efter detta övergick diskussionen till utbildning av klubbedare. Svårigheterna med fält och bygglokaler ventilerades. Gemensamma inköp avseende enhetsmodeller och motorer via SLM diskuterades. Billiga byggsatser och motorer efterlystes.

SLM:s klubbkontaktman framförde med skärpa att klubbarna måste ställa

krav och önskemål till SLM. Vad vill man ha hjälp med? Allt för få önskemål kommer till SLM.

Efter kaffepaus kom diskussionen in på enhetsmodeller. Lars Svensson inledde med att kasta ut frågan om vilka krav som bör ställas på exempelvis linmodeller. Två alternativ till Stunt-King-modeller visades. Det var Willy Bloms enkla nybörjarmodell och Magnus Candells modell med Well-pappvingar. Båda enkla att bygga och säkert tåliga. Magnus Candell lovade försöka ta fram en ritning och byggbeskrivning till sin modell och få den publicerad i modellflygtidningarna.

Diskussion följde om "förstamodellen" skulle kunna göra manövrar eller ej.

Stefan Fogelvik informerade om Toppfältet och de aktiviteter som är planerade där i höst (se vidare separat artikel i detta nummer).

Inom RC-flyget framfördes många röster för Stick 40 PLUS som ansågs som en bättre förstamodell än Sting-Pylon, som mest ansågs som en bra andramodell. Tävlingsformer för nybörjare i RC-flyg efterlystes också

Bo Nägling/Thorbjörn Odsjö
Suppleant/Lingrenchef

Friflyg på Alvaret

Sex av deltagarna i SLM:s F1A-kurs var med vid Solnas "10-starters" den 12-13 augusti på Ölands Alvar. Samling vid Mysinge hög klockan 12.00 på lördagen för genomgång av Bror Eimar om tävlingsprogrammet, som omfattar F1A, F1B och F1C. Totalt sju staretter, fem på lördagen och de två avslutande på söndagen. Vädret var vid genomgången allt annat än bra med kraftiga vindbyar och regn. Vindriktningen (syd och sydväst) medförde förflyttning av startplatsen ett par km söderut. Innan tävlingen kom igång vid 3-tiden på eftermiddagen hade regnandet upphört men vindbyarna var fortfarande kraftiga.

Alvaret visade sig vara en friflygares önskedröm, inga större träd eller åkrar och ca. en mil fri mark för flygning. Endast låg buskvegetation som fick tjänstgöra som riktmärken för att ta ut kompasskursen vid hämtning av flygplanen. I detta plana landskap var kompassen absolut nödvändig eftersom en marginell nivåskillnad på ett fåtal decimeter medförde att horisontlinjen radikalt förändrades och ens tidigare riktmärken inte gick att känna igen.

I den kraftiga och byiga vinden ville F1A-kursens deltagare inte riskera sina nya kursalster utan nöjde sig med "gamla" modeller. Genom att tävlingen hade lockat en del "friflygarproffs" blev det en nyttig skola för kursdeltagarna. Under lördagen genomfördes 5 starter fram till kl. 20.00 på kvällen.

Under natten blåste molnen bort och på söndagen fortsatte tävlingen i strålände sol och med byig vind varierade mellan väst och sydväst.

Totalsegrare och vinnare av John Hagedals vandringspris blev Bror Eimar (F1B) som endast saknade sex sekunder för att få maxtid. Ett stort tack till Solna MSK som arrangerade tävlingen och introducerade ett idealiskt friflygfält. Vi deltagare ser fram mot nästa gång.

Stefan Fogelvik
SLM Frifl. grenchef

SMFF:s Lindansen

Årets Riksfinal i Lindansen skulle ha gått av stapeln i Bollstabruk utanför Kramfors. En vecka före tävlingen hoppade VLM av arrangemangen. Snabbt ställde MFK Galax styrelse med Kjell Axtelius och Bengt-Olof Samuelsson upp och ordnade så att tävlingen kunde genomföras i samband med årets SM i linflyg i Nyköping 26-27 augusti. Med hjälp av Ove Johnsson och Magnus Odsjö klipptes på lördagen en stuntcirkel och på söndagen kunde finalen avgöras. En mycket jämn final där det fram till prisutdelningen var ovisst vem av Björn Blom och Henrik Odsjö som skulle vinna. Henrik, som tidigare år kommit trea och tvåa, drog nu det längsta strået och fick högst poäng av domarna, Ove Andersson, mångfaldig Svensk mästare från Västerås, och Lars-Åke Andersson, linflygets eldsjäl i Göteborg.

Tyvärr minskar det ungdomliga intresset för linflyg ute i distrikten, varför Lindansen även detta år dominerades av SLM. Det är förhoppningen att SMFF till nästa år genom propaganda skall få ett större startfält i Lindansen. Hur som helst gjorde SLM-grabbarna god reklam för distriktet.

RESULTAT för SLM-deltagarna:

1.	Henrik Odsjö,	MFK Galax	1465 p.
2.	Björn Blom,	MFK Red Baron	1301 p.
3.	Paul Forsberg,	MFK Red Baron	970 p.
4.	Rickard Norström,	MFK Red Baron	494 p.

Bildtext: 1:an, 2:an och 3:an i SMFF:s Lindansen. Alla på bilden är från Stockholms Län, fr.v Henrik Odsjö, Björn Blom och Paul Forsberg. Foto: Magnus Odsjö

Modico

MODICO HB

Uttagna finalister till SLM:s Stunt-King Cup final på Gärdet.

Till Stunt-King Cupfinalen på Gärdet den 23 september har följande flygare kvalificerat sig:

Rickard Norström	Red Baron
Dennis Forsell	MFK Galax
Emil Jankovic	Red Baron
Joakim Norling	Red Baron
Björn Crantz	Red Baron
Elias Fransson	Red Baron
Manuel Bravo de la Guna	Red Baron

Semi Stunt Cup flyger sin sista omgång samtidigt och ställningen efter tre deltävlingar är:

1. Magnus Odsjö	MFK Galax	30 p.
2. Henrik Odsjö	MFK Galax	27 p.
3. Björn Blom	MFK Red Baron	24 p.
4. Paul Forsberg	MFK Red Baron	7 p.

Årskalendern 1989

Styrelsemöten:

3 oktober, 31 oktober.

Modellflygdagen: Gärdet + Tekniska Muséet 23 september.

Distriktskonferens 7-8 okt., Nyköping.

Hobymässan: prel 9-12 november.

SLM:s planeringsmöte: 18-19 november.

"Hjulmarknaden", Stadshuset 2 december.

SLM:s utsändningar

Utsändning från SLM av separata inbjudningar sker under hösten 1989:

20 september, 18 oktober, 22 november.

Detta ger möjligheter för klubbarna att få bifoga egna inbjudningar mm.mm
Utskicken skall helst vara klara för kopiering och skall vara på expeditionen senast 8 dagar före utskicksdatum!

Lär dig modellflyga på en SLM KURS !

Intresseanmälan kan du skicka in när som helst. Tala om vilken kurs du är intresserad av och uppge namn och adress. Då får du en personlig inbjudan och inbetalningskort, så snart kursen blir av och SLM vet vilka kurser det finns intresse för.

KURSTID: Oftast är kurserna förlagda till veckoslut. Tvådagarskurser är då en lördag och söndag. Femdagarskurser är två veckoslut med en vardagskväll däremellan.

SLM:S KURSER

Friflyg

A1 STEG 1

Första grunderna för friflyg.

Linflyg

"STUNT-KING"

Nybjörjarkurs i linflyg, teori och praktik.

SEMISTUNT

Teori och praktik i flygning av semistuntprogrammet.

COMBAT

Teori, bygge av SLOW-COMBAT-modell.

Radiostyrda modeller

RC segel:

Avsedd för nybörjare 12 år eller äldre.

RC motor:

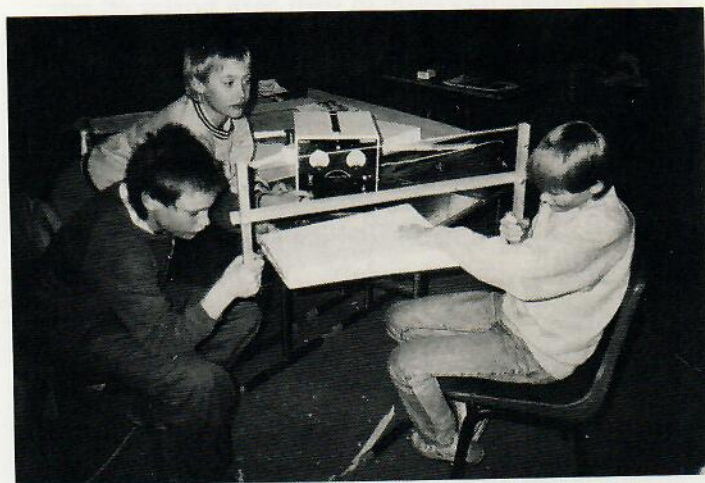
Avsedd för nybörjare 12 år eller äldre.

Elsegelkurs:

Bygge av elseglare. Teori om elflyg.

Kommande kurser om intresse finns:

Ack-skötsel, Ellära för elflygare, Friflyg gummimotor, Friflyg steg 2, Peanut, RC certifikat, Sjöflyg, Skala mm.

Bildtext: Tre aspiranter som vill lära sig bygga Combat-modeller på en SLM-kurs. Foto: Magnus Odsjö

Modellflyg - en spännande hobby !!

MODELLFLYG ÄR EN HOBBY FÖR ALLA!

Miljontals människor världen runt är modellflygare. En del är kända personer (tex rymdfararna Neil Armstrong och Juri Gagarin) men de flesta är vanliga vardagsmänniskor som gör livet intressant med sin hobby. Alla kan hålla på med någon form av modellflyg, gamla och unga, killar och tjejer.

MODELLFLYG KAN VARA ENKELT ELLER AVANCERAT.

Du kan bygga modellplan som bara kostar ett par tior eller lägga ner mycket pengar på avancerade radiostyrda modeller. Bägge formerna av modellflyg kan vara lika intressanta!

Är du ung och aldrig har hållit på med modellflyg förr, så kan du lämpligen börja med en friflygande eller en linstyrd modell. Kanske kan du börja med en enkel radiostyrd segelmodell.

Om du kan få hjälp av en erfaren modellflygare så kan du också börja med en motordriven radiostyrd modell. I en bra hobbyaffär kan du få råd om vad du ska börja modellflyga med. Det får du också om du går med i en modellflygklubb.

MODELLFLYG PASSAR LIKA BRA FÖR TJEJER SOM FÖR KILLAR!

Det händer mycket i modellflyg i stockholmstrakten.

På så gott som alla flygdagar förekommer modellflyg, och på Gärdet, i Upplands Väsby, i Vallentuna och i Södertälje hålls modellflygets dag varje år.

En fantastisk skalatävling med ofta över 100-talet deltagare hålls varje år på Barkarby i början av juni, och klubbarna håller sammanlagt över 100-talet tävlingar och meetings varje år.

Sedan 1985 hålls en enorm Hobbymässa varje år, och antalet besökare blir större och större för varje år.

I tidningen "SLM-nytt", kan du läsa om allt som händer i regionen inom modellflyg.

MODELLFLYG GER GEMENSKAP.

Det är lätt att finna nya kamrater när man träffas på modellflygfälten. Man har mycket gemensamt att prata om och hjälpsamhet är oftast något naturligt för modellflygare.

MODELLFLYG ÄR EN SPÄNNANDE HOBBY!

I många andra hobbies kan man inte skapa något själv. Man bara köper färdiga grejor och använder dem. Modellflygplan måste du bygga, putsa, lacka, måla och göra färdiga själv. Alla modellplan ser olika ut, för alla kan göra dem färdiga efter egen önskan. När du blir van, kan du till och med konstruera dina egna plan.

Du kan syssla med välkända material som trä och

lim, men också nya produkter som kolfiber och avancerad elektronik. Du kan lära dig aerodynamik och träna för tävlingsflyg. Du kanske till och med väljer flyget som yrke en gång i framtiden. Många av piloterna i flygvapnet och i SAS har börjat som modellflygare. Och många är det fortfarande!

MODELLFLYG - SAMMA NU SOM FÖRR.

Modellflyget är nu som förr uppdelat i grenar, som kan tillfredställa olika önskemål.

Friflygande modeller finns i många skepnader t.ex som segel, gummimotordrivna modeller eller förbränningsmotordrivna. Inomhusmodeller är en specialvariant.

Linstyrda modeller kan flygas i hastighets, konstflygnings- eller lagtävlingar. Eller bara för skojs skull.

Radiostyrda modeller kan se ut som stora plan och kallas då skalamodeller. De kan segelflyga, vara elmotordrivna eller flyga konstflyg med. De kan också flygas bara för nöjets skull - sportmodeller. Helikopter är en specialvariant.

Du kan läsa böcker om modellflyg också:

"Modellflyg" av Roland Sundkvist

"Nya Radioflygboken" av Pär Lundkvist

"Radioflygskolan" av Bo Gårdstad

Dessa böcker finns på de flesta bibliotek och där finns ofta också inbundna årgångar av tidningarna "Modellflygnytt" och "Allt om Hobby".

SMFF - SVERIGES MODELLFLYG-FÖRBUND

Om du går med i en modellflygklubb blir du också medlem i SMFF. Nära 10 000 modellflygare är registrerade i riksförbundet. Då har man en ansvarsförsäkring, får tidningen "Modellflygnytt" sex gånger om året och är medlem i ett förbund som försöker tillvarata alla modellflygares intressen.

SLM - STOCKHOLMS LÄNS MODELLFLYG-FÖRBUND

C:a 1500 av SMFF:s medlemmar bor i Stockholms län. De är automatiskt anslutna till SLM, som därigenom får pengar av Landstinget. Dessa används för att sprida PR om modellflyg, anordna kurser, stödja lokala modellflygklubbar, stödja tävlingsverksamhet och ungdomsverksamhet, utge tidningen "SLM-nytt" mm.

Om du ska börja modellflyga har Du bra förutsättningar i Stockholmsområdet. Det finns klubbar från Norrtälje till Nynäshamn och det finns många hobbyhandlare att välja på. För RC-flygarna finns det gott om RC-fält. Vissa hallar hålls öppna för inomhusflyg. Linflygcentra finns med fina cirklar och friflygarna har klubbar med fina traditioner att söka sig till.

Det här numret av SLM-nytt innehåller massor av information för Dig som ska börja modellflyga.

SPAR DET !!

Program Toppfältet under hösten 1989.

Toppfältet har i sommar utnyttjats i smärre utsträckning. Visserligen har det anordnats tävlingar av några klubbar och det har fungerat bra, men nu skall vi börja arbeta med större energi för att fältet skall bli det som är avsikten att det skall vara - ETT CENTRUM FÖR DET "TYSTA FLYGET".

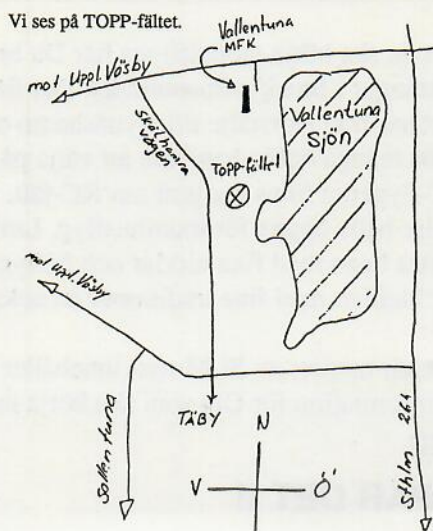
Första steget är att varje medlemsklubb "får" en helg var 7:e vecka för att anordna en aktivitet på fältet. Vill klubben inte anordna någon aktivitet (tävling, meeting, Fly In, Workshop e d) så bör det ändå finnas medlemmar från klubben på plats dessa dagar för "passning" av den vanliga flygaktiviteten.

På det sätt kommer det ALLTID att finnas någon på fältet på helgerna och vi tror att detta också skall hjälpa klubbarna med en "intern" aktivitet som kommer att främja klubbens anda.

I dag har vi följande preliminära kalender för aktiviteter och passning:

September	16, 17	Kungsängens MFK
September	23, 24	Upplands Väsby
September/Oktober	30, 1	Micros
Oktober	7, 8	Täby
Oktober	14, 15	Starflyers
Oktober	21, 22	Djursholms MF
Oktober	28, 29	SLM
November	4, 5	Kungsängens MFK
November	11, 12	Upplands Väsby
November	18, 19	Micros
November	25, 26	Täby
December	2, 3	Starflyers
December	9, 10	Djursholms MF
December	16, 17	SLM

Text: John Herdin
Redigerat av: Esbjörn Forslund
SLM R/C grenchef

Tävlingskalendern

FRIFLYG:

BIRGITTA-Pokalen	Gärdet 16 september	Arrangör: SLM
Distrikts-Mästerskapen	Lördag 30 september, tävl. dag	Söndag 1 oktober reservdag.
	Arrangör, tid och plats meddelas senare.	

LINFLYG:

Stunt-King + Semistunt Cup:

23 september	SLM (Gärdet)

Stunt:

16 september	Galax open	Tullinge flygfält

Combat:

16 september	Galax open	Tullinge flygfält

Teamracing, Good-year + Speed:

17 september	Galax open	Tullinge flygfält
1 september	Hösttävlingen	MFK Galax
		Tullinge flygfält

DM (Distriktsmästerskap):

24 september	combat	MFK Galax
		Tullinge flygfält

RADIOFLYG:

F3B-T:

17 september	Micros	Toppfältet
	DM + Nybörjartävling	

Meetings:

17 september	Södertälje MFK	Sjöflyg

Elflyg:

15 oktober	SLM - SLM - 15	Toppfältet

Sting-Pylon:

24 september	Väsby MFK	Finalomgång

Distrikts-Mästerskap i skalaflyg:

30 september	Tullinge MF	Tullinge Flygplats

BIRGITTA - POKALEN

lördagen den 16 september på Gärdet

Årets upplaga av Birgitta-pokalen går av stapeln på Gärdet lördagen den 16 september.

Pokalen är instiftad till minne av Birgitta som var stöttepelare i Waxholms MFK samt har varit kassör och revisor i SLM. Hon var mycket glad och god kamrat och ungdomsledare, och SLM vill hedra henne på detta sätt.

Tävlingen avhålls årligen. Pokalen är ständigt vandrande. Vinnaren får namnet inskrivet och en egen replik.

Tillåtna modeller: Valfri, friflygande modell, ej bunden till klass.

- Fri vikt
- Fri bäryta
- Fri linlängd
- Fri gummimotorvikt
- Fri motorstorlek och motortid
- Valfri typ av termikutlösning

Ingen radiostyrning tillåten.

Flygning: 3 flygningar skall göras inom tävlings-tiden.

Ingen omstart tillåtes, oavsett orsak. Idealtiden 60 sekunder per flygning. Sekunder över 60 sek. belastar resultatet med minustid.

Total idealtid är alltså $3 \times 60 = 180$ sekunder.

Exempel: Uppmätta flygtider är 54; 67 och 62 sek.

Detta ger $54 + 53 + 58 = 165$ sekunder.
54 ger 54, 67 ger 60 - 7, 62 ger 60 - 2.

Tidtagning : Denna sker av förutbestämda tidtagare.

Tidtagningen startar då

- en segelmodell kopplar loss från linan
- en gummimotormodell släpps från handen

- en förbränningsmotormodell släpps från handen

och slutar då resp. modell antingen landar på marken eller slår emot och fastnar i träd eller buske eller

landar på ett tak el. dylikt eller försvinner ur sikte.

Övrigt:

Tävlande eller medhjälpare, funktionärer eller åskådare får inte avsiktligt avbryta flygningen. Om så sker ogiltigförklaras starten.

Svenska Mästerskapen i F3B-T

Lördagen den 12 augusti hölls SM i F3B-T på Toppfältet i Vallentuna. För arrangemangen stod RFK MICROS som gynnades av fint tävlingsväder med 23 graders värme och svag västlig vind.

Deltagarantalet var glädjande med 60 startande i senior-klassen och 10 i junior-klassen. I lagtävlingen startade hela 20 lag .

På första plats bland seniorerna kom Gunder Carlsson MFK Blue Max på 1447 poäng. Tvåa kom Eine Moberg, Karlskoga MFK på 1446 poäng och trea kom Torgny Carlsson MFK Blue Max på 1443 poäng.

På första plats bland juniorerna kom Andreas Carlsson MFK Blue Max på 1383 poäng. Tvåa kom Christer Lennartsson, Herrljunga MFK på 1328 poäng och tredje platsen belades av Jonas Blomdahl, Herrljunga MFK på 1324 poäng.

De tre bästa resultaten i lagtävlingen blev:

1:a MFK Blue Max 1, bestående av trion Gunder Carlsson, Torgny Carlsson och Andreas Carlsson. Slutresultat: 4273 poäng.

2:a Karlskoga MFK 1. Eine Moberg, Börje Luthman samt Bengt Johansson. Resultat: 4244 poäng

3:a Askersunds MFK med deltagarna Karl-Henrik Persson, Lennart Andersson och Uno Persson med slutresultatet 3970 poäng .

Det var fin uppslutning från klubbarna i länet. Så här gick det för "våra" grabbar:

29.	Lennart Nystedt, Upplands Väsby	1196 p
30.	Lars-Inge Johansson, RFK Micros	1191 p
31.	Per-Erik Larsson, Ikaros	1189 p
32.	Sten Johansson, RFK Micros	1188 p
34.	Olle Boström, Vallentuna	1161 p
35.	Björn Alfer, RFK Micros	1138 p
36.	Sven Pontan, Haninge MFK	1136 p
37.	Bengt Gustavsson, MFK Stratos	1119 p
39.	Antero Hurtig, RFK Micros	1097 p
41.	Christer Gillgren, RFK Micros	1090 p
43.	Lars Pagreus, RFK Micros	1054 p
45.	Jan Åkersten, RFK Micros	1049 p
47.	Ove Svensson, MFK Stratos	1044 p
49.	Tosten Nystedt, Upplands Väsby	992 p
50.	Karl-Gunnar Viberg, Vallentuna	986 p
52.	Kalle Boström, Vallentuna MKF (junior)	918 p
53.	Owe Fransson, RFK Micros	888 p
54.	Göran Karlsson, RFK Micros	872 p
55.	Tommy Rydberg, RFK Micros	866 p
56.	Lennarth Larsson, Täby MF	(858) p
58.	Roland Tirell, RFK Micros	762 p
59.	Per-Axel Eliasson, Starflyers	639 p
60.	Mikael Höglund, RFK Micros	456 p

Esbjörn Forslund
SLM R/C grenchef

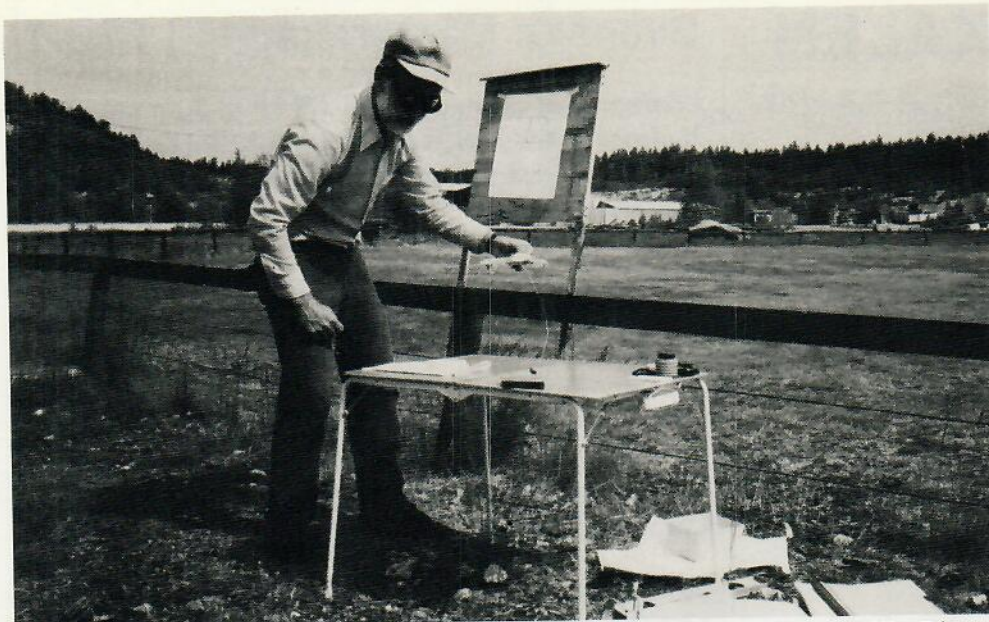

Foto: Willy Blom

För första gången genomfördes en domarkurs i linflyg. Detta genomfördes i SLM:s regi med hjälp av Willy Blom, och MFK Red Baron. Platsen var Grusan i Älta (Mfk Red Barons linflygfält).

SLM:s Domarkurs F2B Stunt i Älta

I flödande sol lärde Willy Blom den 19 juni ut sina kunskaper i F2B - Linstunt till nio ivriga domarelever. Eleverna var båda domaraspiranter och aktiva flygare som tog tillfället i akt att se på sporten med domarens ögon. Oavsett vilken kategori man tillhörde fick man ut mycket av dagen. Willy inledde med ett teoripass och genomgång av reglerna och hur varje stuntmanöver skall se ut. Detta gjordes med hjälp av små pappmodeller och vinkelhakar.

Efter detta teoripass vidtog den praktiska flygbedömningen med domarprotokoll i händelse på eleverna och flygare som gjorde sitt bästa. Efter varje flygning diskuterades varje manöver tillsammans med flygaren som alltså fick direkt feed-back på sin prestation.

När dagen närmade sitt slut var alla överens om att denna typ av domarkurs skulle upprepas nästa år.

Thorbjörn Odsjö
SLM Lingrenchef

SM i linflyg på Skavsta flygplats i Nyköping.

Årets Svenska Mästerskap i Linflyg var ett samarrangemang av fyra Stockholmsklubbar, Väsby Modellflygare, Red Baron, Solna och Galax. Eftersom den ursprungliga tävlingsplatsen, Tullinge Flygfält var upptaget av Flygdag, genomfördes arrangemanget på Skavsta Flygfält i Nyköping.

En seger och fyra andraplatser blev resultatet för Stockholmsdeltagarna.

Deltagarna från Stockholmsdistriktet placerade sig som följer:

F2A SPEED:

2. Mats Böhlin, ÖSFK 259.92 km/h
3. Ove Kjellberg, Solna MSK 251.57 km/h

F2B STUNT:

2. Åke Nyström, Vallentuna MFK
4. Willy Blom, MFK Red Baron

F2C TEAM-RACING:

1. Åhling/Andersson, MFK Galax 7.55.7 min/200 varv
2. Samuelsson/Axtilius, MFK Galax 8.05.6 min/200 varv
3. Böhlin/Appring, ÖSFK
4. Gustafsson/Härne, Solna MSK
5. Bengtsar/Bosch, Haninge MFK
6. Ehnvall/Karlsson, Haninge MFK

F2D COMBAT:

2. (delad plats) Mats Beijhem och Håkan Östman, Väsby MFK
8. Henrik Odsjö, MFK Galax

Bildtext: Deltagarna i F2B Stunt. Foto: Ove Johnsson

Distrikts-Mästerskapen i linflyg den 3 sep.

Den 3 September hölls Distriktsmästerskapen i linflyg. Det tävlades ute på Barkarby, Team-Racing F2C, och ute på MFK Red Barons fält "Grusan" i Stunt F2B. Speed F2A inställdes p.g.a för några deltagare, och Combaten F2D flygs den 24 september på MFK Galax hemmaflygfält Tullinge F18. Deltagarantalet var bra både i Stunten och i Team-Racingen.

F2B Stunt:

1. Magnus Odsjö	MFK Galax	3056 p.
2. Willy Blom	MFK Red Baron	2878 p.
3. Henrik Odsjö	MFK Galax	2259 p.
4. Björn Blom	MFK Red Baron	2122 p.
5. Johan Isaksson	Västerorts RCSK	1452 p.

F2C Team-Racing:

1. Samuelsson/Axtilius	MFK Galax	7.20 min/fin.
2. Gustavsson/Appring	Solna MSK/ÖSFK	7.33
3. Bengtsar/Busch	Haninge MFK	8.33
4. Ehnwall/Karlsson	Haninge MFK	

Deltävling i Södertälje

Den 2 September utkämpades den sista deltävlingen i Stunt-King och semistunt innan finalen på Gärdet. Det var ÖSFK, Staffan Hovmark som höll i trådarnas och tävlingen kunde genomföras utan problem. Vädret var som gjort för linflyg, lite blåst, och sol. Vi tackar ÖSFK för ett fint arrangemang på Påldalen.

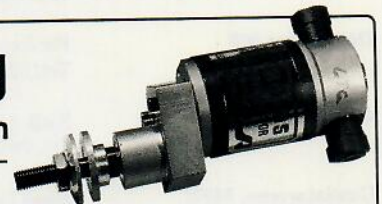
Stunt-King:

1. Dennis Forsell	MFK Galax	250 p.
2. Rickard Nordström	MFK Red Baron	210 p.

Semistunt:

1. Magnus Odsjö	MFK Galax	804 p.
2. Henrik Odsjö	MFK Galax	707 p.
3. Björn Blom	MFK Red Baron	605 p.

Elflyg Specialisten

Motor	Direktdrift	Växlad
Cobalt 020	440:-	
Cobalt 035	505:-	
Cobalt 05	630:-	780:-
Cobalt 05 FAI	680:-	850:-
Cobalt 15	680:-	850:-
Cobalt 25	845:-	1.010:-
Cobalt 40	1.010:-	1.195:-
Cobalt 60 FAI (2 hk)	2.015:-	

ASTRO	Typ 112, 5A. 1-28 cell, tidur	680:-
Snabbladdare	Typ 110, 5A. 4-12 cell, peakavst från 12 V batt.	580:-

ASTRO	Typ 4023 • till/från m broms, relä, 35A	225:-
Fartreglage	Typ 200 • kont 35/120A, utan broms	395:-

CELLER	Sanyo SCR, 900 mAh, per styck	35:-
	Sanyo SCR, 1200 mAh, 7 cellspaket	300:-

ASTRO	Till Cobalt 05/15	200:-
Växlar	Till Cobalt 25/40	225:-
	Till Cobalt 020/035 (även Mabuchi)	200:-

Pertek

Skeppstunagränd 18
194 51 Upplands Väsby
0760- 724 52

Plats för
brevporto

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

MASSBREV

I händelse av obeställbarhet
returnera till:

Stockholms Läns

Modellflygförbund

Brantingsgatan 46

115 35 STOCKHOLM

Klubbförteckning över Stockholms Läns klubbar

Bagarmossens MFK	Göran Wandel Tel. 08-91 71 24	Runö RFK	Bertil Andersson Tel. 0764-630 76
Botkyrka RFK	Jan-Erik Emborger Tel. 0753-393 61	Sigtuna MFK	Leif Ahlman Tel. 0760-118 94
Crash, RFK	Sten Pilström Tel. 0760-358 38	Solna MSK	Håkan Moureau Tel. 08-98 63 45
Djursholms MF	Per Jonasson Tel. 08-753 10 52	Starflyers, MFK	Per-Axel Eliasson Tel. 08-761 33 11
Galax, MFK	Kjell Axtilius Tel. 08-774 49 15	Sthlms Radiofl.klubb	Einar Johnsson Tel. 0756-332 29
Gladiatorerna, MFK	Johan Luthman Tel. 08-778 55 49	Stratos, MFK	Bengt Gustavsson Tel. 0752-138 96
Haninge MFK	Christer Lagerstedt Tel. 0750-283 24	Södertälje MFK	Esbjörn Forslund Tel. 0753-510 84
Jakobsbergs MFK	Erik Hammar Tel. 0758-337 66	Tullinge MF	Kenneth Näslund Tel. 0753-553 33
Kallhälls MSK	Magnus Candell Tel. 0758-556 24	Täby MSK	Stefan Fogelvik Tel. 08-768 31 04
Kungsängens MFK	John Herdin Tel. 0758-763 17	Vallentuna FK	Thomas Nyberg Tel. 0762-790 41
Lidingö MK	Åke Hermansson Tel. 08-765 03 72	Väsby MF	Jan Karlsson Tel. 0760-332 74
Lucifer, MSK	Olle Gustavsson Tel. 018-34 40 50	Västerorts RC-SK	Åke Sörklint Tel. 08-38 36 63
Micros, RFK	Lars Pagnéus Tel. 0758-128 27	Waxholms MFK	Anders Sund Tel. 0764-366 07
Red Baron, MFK	Willy Blom Tel. 08-773 32 72	Åkersberga FK	Gösta Johansson Tel. 0764-220 46
Rimbo MFK	Sven-Göran Persson Tel. 0175-706 90	Östra Sörmlands FK	Pier Ravetti Tel. 0755-610 53
Roslagens FK-MS	Arne Hedlund		

Vill Du veta mer ?

Stockholms Läns Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM
Telefon 08-662 41 44

Du, som ej är medlem i en klubb kan fylla i nedanstående kupong och sända in den till Stockholms Läns Modellflyg-förbund. Vi skickar sedan lappen vidare till den klubb som håller till i närheten av där Du bor.

Ja, jag vill bli medlem i en modellflygklubb i Stockholm!

Jag är intresserad av: Friflyg Linflyg Radioflyg

Namn: _____

Adress: _____

Post nr.: _____

SPEC.-89

SLM-nytt special är ett informationsblad om Stockholms Läns Modellflygförbund

Det här numret av SLM-nytt innehåller massor av information för Dig som ska börja modellflyga.

SPAR DET !!

Redaktör:

Magnus Odsjö
Lövdalsvägen 45
141 73 Huddinge
Tel. 08-711 70 54

Tryckning sker hos:

KJELLIS OFFSET AB
Svängvägen 30
141 42 Huddinge
Tel. 08-774 24 15

SLM:s styrelsemedlemmar

Ordf.	Lennarth Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Vice Ordf.	Karl-Gunnar Viberg Sommarvägen 10 186 31 VALLENTUNA 0762-740 52
Sekr.	Anker Lassfolk Vårdkasestigen 1 181 62 LIDINGÖ 08-766 30 79
Kassör	Elsy Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Klubb- kon- takter	Lars Svensson Prästgårdsvägen 19 194 41 UPPLANDS VÄSBY 0760-849 03
Frifl. gren- chef	Stefan Fogelvik Byvägen 21 183 39 TÄBY 08-768 31 04
Linfl. gren- chef	Thorbjörn Odsjö Lövdalsvägen 45 141 73 HUDDINGE 08-711 70 54
R/C gren- chef	Esbjörn Forslund Lilldalsvägen 36 144 00 RÖNNINGE 0753-510 84
Ut- bildn.	Gert Östergren Svartågatan 49 121 59 JOHANNESHOV 08-93 03 00 (arb)
Flyg- säker- het	Bengt Holmer Hamngatan 9 185 00 VAXHOLM 0764-328 66
Suppl.	Bo Nägling Stensötavägen 16 198 00 BÅLSTA 0171-585 02
Suppl.	Bertil Bäckman Ysättersvägen 2 182 63 DJURSHOLM 08-755 19 91

Ditt livs chans !!

Bäste läsare !!

Med detta informationsblad vill vi visa Dig vad modellflyg är för något och det stora utbudet SLM kan ge Dig. Det finns 31 klubbar från Norrtälje i norr till Södertälje i söder. Att vara modellflygare är trevligt. Att vara organiserad modellflygare är mycket trevligt, bra och förnuftigt ! Njut av gemenskapen i en modellflygklubb och dra nytta av samhörigheten i Stockholms Läns Modellflygförbund. I SLM utövas i huvudsak tre huvudgrenar, och inom dessa finns ett stort antal grenar. Varje år visar 1500 medlemmar upp vad dom kan på alla de tävlingar, meetings mm som SLM och klubbarna arrangerar varje år. Varje år arrangerar SLM en stor modellflygdag på Gärdet. SLM kan även erbjuda ett stort antal kurser om Du vill lära Dig bygga och flyga med experthjälp. Vi hoppas att detta blad ger Dig svar på dom frågor som Du har när det gäller modellflyg. Du är mycket välkommen att ringa eller skriva till vår expedition (adress finns i detta blad), eller ta kontakt direkt med någon klubb (klubbförteckning finns i bladet). Kupongen i bladet går även bra att använda, och då kommer vi att ta kontakt med Dig och hjälpa Dig till rätta.

Tag detta tillfälle att komma i kontakt med en spännande hobby!!

Med vänliga Modellflyghälsningar

SLM:s styrelse

Adressen till SLM är:

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

Tel. 08-662 41 44

och träna för tävlingsflyg. Du kanske till och med väljer flyget som yrke en gång i framtiden. Många av piloterna i flygvapnet och i SAS har börjat som modellflygare. Och många är det fortfarande!

MODELLFLYG - SAMMA NU SOM FÖRR.

Modellflyget är nu som förr uppdelat i grenar, som kan tillfredsställa olika önskemål.

Friflygande modeller finns i många skepnader t.ex som segel, gummimotordrivna modeller eller förbränningsmotordrivna. Inomhusmodeller är en specialvariant.

Linstyrda modeller kan flygas i hastighets, konstflygnings- eller lagtävlingar. Eller bara för skojs skull.

Radiostyrda modeller kan se ut som stora plan och kallas då skalamodeller. De kan segelflyga, vara elmotordrivna eller flyga konstflyg med. De kan också flygas bara för nöjets skull - sportmodeller. Heli-kopter är en specialvariant.

Du kan läsa böcker om modellflyg också:

"Modellflyg" av Roland Sundkvist

"Nya Radioflygboken" av Pär Lundkvist

"Radioflygskolan" av Bo Gårdstad

Dessa böcker finns på de flesta bibliotek och där finns ofta också inbundna årgångar av tidningarna "Modellflygnytt" och "Allt om Hobby".

SMFF - SVERIGES MODELLFLYG-FÖRBUND

Om du går med i en modellflygklubb blir du också medlem i SMFF. Nära 10 000 modellflygare än registrerade i riksförbundet. Då har man en ansvarsförsäkring, får tidningen "Modellflygnytt" sex gånger om året och är medlem i ett förbund som försöker tillvarata alla modellflygares intressen.

SLM - STOCKHOLMS LÄNS MODELLFLYG FÖRBUND

C:a 1500 av SMFF:s medlemmar bor i Stockholms län. De är automatiskt anslutna till SLM, som därigenom får pengar av Landstinget. Dessa används för att sprida PR om modellflyg, anordna kurser, stödja lokala modellflygklubbar, stödja tävlingsverksamhet och ungdomsverksamhet, utge tidningen "SLM-nytt" mm.

Denna artikel är skriven av Bo Gårdstad och hämtad ur SLM-nytt nr 3/87

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

Plats för
brevporto

Välkommen till
SODERTÄLJES

hobbybutik

Fantasten hobby

Vi har stort sortiment av:

R/C-flyg	(Kyosho, Midwest, Graupner m fl)
R/C-bil	(Kyosho, Yokomo, Associated, Serpent m fl)
R/C-båt	(Dumas, Prather, Graupner, Kyosho m fl)
R/C-helikopter	(Kyosho Concept, även fullt reservdelslager)
Friflyg	(Modellprodukter m fl)
Skala-båtar	(Corel, Dikar, Billing Boats m fl)
Motorer	(OS, K&B, OPS, Nova Rossi m fl)
Radioanläggningar	(Futaba, JR, Graupner, Hitec, m fl)
Tillbehör	(Du-Bro, Kawan, Sullivan, Powermax)
Färg, lim, klädsel	(Humbrol, PIC, Solarfilm, TopFlite m fl)
Trävirke	(Tomtmora)

Ovan uppräknade varugrupper och tillverkare är endast ett urval av vårt sortiment.

Det du inte kan finna hos oss tar vi gärna hem åt dig.

Kom och titta och sitt gärna ned i vår fikahörna.

HobbyFantasten Dalgatan 11, 151 34 Södertälje (ett kvarter nedanför Skogshöjd)

Tel. 0755 - 144 84 Måndag 14 - 20 Tisdag - Torsdag 14 - 18 Fredag 14 - 20 Lördag 9 - 14

NU RU'

Direkt importerat hos oss:

- * ZAP/Ca tunnt 20gram -50kr. * Peck-Polymer byggsatser -75kr.
- * Aerodrome handgjorda RC byggsatser snart i lager.

Video om LINFLYG. 99kr vid köp av andra varor för minst 300kr.
Normalt 140kr inkl. frakt.

Rätt Pris

Resterande lager av FLAIR byggsatser & tillb. säljs till
skäliga priser hos Flygbiten Årsta.

Modico HB	Flygbiten Årsta
Box 810 75	Bränningev 41
104 81 Stockholm	Öppet tisd. & torsd.
08-414230	17.30-19.30

Återförsäljare antages

Lär dig modellflyga på en SLM KURS !

INTRESSEANMÄLAN kan du skicka in när som helst. Tala om vilken kurs du är intresserad av och uppge namn och adress. Då får du en personlig inbjudan och inbetalningskort, så snart kursen blir av och SLM vet vilka kurser det finns intresse för.

KURSTID: Oftast är kurserna förlagda till veckoslut. Tvådagarkurser är då en lördag och söndag. Femdagarskurser är två veckoslut med en vardagskväll däremellan.

SLM:S KURSER

Friflyg:

A1 STEG 1

Första grunderna för friflyg.

Linflyg:

"STUNT-KING"

Nybörjarkurs i linflyg, teori och praktik.

SEMISTUNT

Teori och praktik i flygning av semistuntprogrammet.

COMBAT

Teori, bygge av SLOW-COMBAT modell.

STUNT F2B

Flygning och dömning av varandra.

Radiostyrda modeller:

R/C segel:

Avsedd för nybörjare 12 år eller äldre.

R/C motor:

Avsedd för nybörjare 12 år eller äldre.

Elsegelkurs:

Bygge av elseglare, teori om elflyg.

Kommande kurser om intresse finns:

Ack- skötsel, Ellära för elflygare, Friflyg gummimotorer, Friflyg steg 2, Peanut, R/C certifikat, Sjöflyg, Skala, Combatflygning mm.

INTRESSERAD så ta då kontakt med SLM och anmäl detta.

Vill Du veta mer ?

Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM
Telefon 08-662 41 44

Du, som ej är medlem i en klubb kan fylla i nedanstående kupong och sända in den till Stockholms Läns Modellflygförbund. Vi skickar sedan lappen vidare till den klubb som håller till i närheten av där Du bor.

Ja, jag vill bli medlem i en modellflygklubb i Stockholm !

Jag är intresserad av:

Friflyg

Linflyg

Radioflyg

Namn: _____

Adress: _____

Modellflyg - en spännande hobby !!

MODELLFLYG ÄR EN HOBBY FÖR ALLA!

Miljontals människor världen runt är modellflygare. En del är kända personer (tex rymdfararen Neil Armstrong och Juri Gagarin) men de flesta är vanliga vardagsmänniskor som gör livet intressant med sin hobby. Alla kan hålla på med någon form av modellflyg, gamla och unga, killar och tjejer.

MODELLFLYG KAN VARA ENKELT ELLER AVANCERAT.

Du kan bygga modellplan som bara kostar ett par tior eller lägga ner mycket pengar på avancerade radiostyrda modeller. Bägge formerna av modellflyg kan vara lika intressanta!

Är du ung och aldrig har hållit på med modellflyg förr, så kan du lämpligen börja med en friflygande eller en linstyrd modell. Kanske kan du börja med en enkel radiostyrd segelmodell.

Om du kan få hjälp av en erfaren modellflygare så kan du också börja med en motordriven radiostyrd modell. I en bra hobbyaffär kan du få råd om vad du ska börja modellflyga med. Det får du också om du går med i en modellflygklubb.

MODELLFLYG PASSAR LIKA BRA FÖR TJEJER SOM FÖR KILLAR!

Det händer mycket i modellflyg i stockholmstrakten. På så gott som alla flygdagar förekommer modellflyg

och på Gärdet, i Upplands Väsby, i Vallentuna och i Södertälje hålls modellflygets dag varje år.

En fantastisk skalatävling med ofta över 100-talet deltagare hålls varje år på Barkarby i början av juni och klubbarna håller sammanlagt över 100-talet tävlingar och meetings varje år.

Sedan 1985 hålls en enorm Hobbymässa varje år, och antalet besökare blir större och större för varje år.

I tidningen "SLM-nytt", kan du läsa om allt som händer i regionen inom modellflyg.

MODELLFLYG GER GEMENSKAP.

Det är lätt att finna nya kamrater när man träffas på modellflygfälten. Man har mycket gemensamt att prata om och hjälpsamhet är oftast något naturligt för modellflygare.

MODELLFLYG ÄR EN SPÄNNANDE HOBBY!

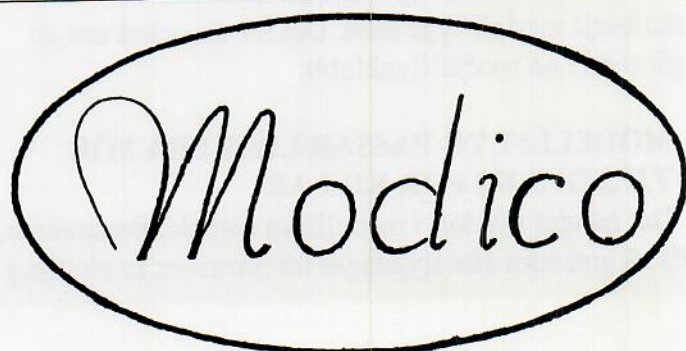
I många andra hobbies kan man inte skapa något själv. Man bara köper färdiga grejor och använder dem. Modellflygplan måste du bygga, putsa, lacka, måla och göra färdiga själv. Alla modellplan ser olika ut, för alla kan göra dem färdiga efter egen önskan. När du blir van, kan du till och med konstruera dina egna plan.

Du kan syssla med välkända material som trä och lim, men också nya produkter som kolfiber och avancerad elektronik. Du kan lära dig aerodynamik

Klubbförteckning över Stockholms Läns klubbar

Bagarmossens MFK	Göran Wandel Tel. 08-91 71 24	Sigtuna MFK	Leif Ahlman Tel. 0760-118 94
Botkyrka RFK	Jan-Erik Ernborger Tel. 0753-393 61	Solna MSK	Håkan Moureau Tel. 08-98 63 45
Crash, RFK	Sten Pilström Tel. 0760-358 38	Starflyers, MFK	Per-Axel Eliasson Tel. 08-761 33 11
Djursholms MF	Per Jonasson Tel. 08-753 10 52	Sthlms Radiofl.klubb	Einar Johnsson Tel. 0756-332 29
Galax, MFK	Kjell Axtilius Tel. 08-774 49 15	Stratos, MFK	Bengt Gustavsson Tel. 0752-138 96
Gladiatorerna, MFK	Johan Luthman Tel. 08-778 55 49	Södertälje MFK	Esbjörn Forslund Tel. 0753-510 84
Haninge MFK	Christer Lagerstedt Tel. 0750-283 24	Tullinge MF	Kenneth Näslund Tel. 0753-553 33
Jakobsbergs MFK	Erik Hammar Tel. 0758-337 66	Täby MSK	Stefan Fogelvik Tel. 08-768 31 04
Kallhälls MSK	Magnus Candell Tel. 0758-556 24	Vallentuna FK	Thomas Nyberg Tel. 0762-790 41
Kungsängens MFK	John Herdin Tel. 0758-763 17	Väsby MF	Jan Karlsson Tel. 0760-332 74
Lidingö MK	Åke Hermansson Tel. 08-765 03 72	Västerorts RC-SK	Åke Sörklint Tel. 08-38 36 63
Lucifer, MSK	Olle Gustavsson Tel. 018-34 40 50	Waxholms MFK	Anders Sund Tel. 0764-366 07
Micros, RFK	Lars Pagréus Tel. 0758-128 27	Åkersberga FK	Gösta Johansson Tel. 0764-220 46
Red Baron, MFK	Willy Blom Tel. 08-773 32 72	Östra Sörmlands FK	Pier Ravetti Tel. 0755-610 53
Rimbo MFK	Sven-Göran Persson Tel. 0175-706 90		
Roslagens FK-MS	Arne Hedlund Tel. 0176-196 25		
Runö RFK	Bertil Andersson Tel. 0764-630 76		

SLM

Medlemstidning för
Stockholms Läns Modellflygförbund

Nytt

Nr 1-90

Jetexträff på Årstafältet

Läs om Jetexträffning inför
den Jetexträff SLM kommer
att ordna den 21 april på Årsta.

Linflygmöte

Den 23 januari träffades
klubbarna för att diskutera
linflyg i Stockholmsområdet.

P-A Eliasson's reseberättelse från EM

I somras utövades Europamä-
sterskap för stora segelflyg-
modeller med bogserplanstart.
Fortsättning från förra numret.

Årsmöte 90

Den 7 mars hölls SLM:s
årsmöte 1990 i Fältöversten
vid Karlaplan.

Metanolfrågan löst!

Kemikalieinspektionen har
tänkt färdigt. Läs om de nya
bestämmelserna.

Och mycket mera !!

SLM Klubbesök

SLM-nytt har
träffat eldsjälarna
bakom

Sigtuna MFK och Lucifer RFK

Allt för Dig som vill börja flyga STING-PYLON

SLM:s Styrelsemedlemmar

Ordf.	Lennarth Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Vice Ordf.	Karl-Gunnar Viberg Sommarvägen 10 186 31 VALLENTUNA 0762-740 52
Sekr.	Anker Lassfolk Vårdkasestigen 1 181 62 LIDINGÖ 08-766 30 79
Kassör	Elsy Larsson Kristinebergsvägen 17 183 44 TÄBY 0762-502 65
Klubb- kon- takter	Lars Svensson Prästgårdsvägen 19 194 41 UPPLANDS VÄSBY 0760-849 03
Frifl. gren- chef	V a k a n t
Linfl. gren- chef	Thorbjörn Odsjö Lövdalsvägen 45 141 73 HUDDINGE 08-711 70 54
R/C-fl. gren chef	Esbjörn Forslund Lilldalsvägen 36 144 00 RÖNNINGE 0753-510 84
Ut- bildn.	Gert Östergren Svartågatan 49 121 59 JOHANNESHÖV 08-93 03 00 (arb)
Flyg- säker- het	Bengt Holmer Hamngatan 9 185 00 VAXHOLM 0764-328 66
Suppl.	Bertil Beckman Ysätersvägen 2 182 63 DJURSHOLM 08-755 19 91

Ordförande har ordet

Ännu ett flygår !

Jag tackar för förtroendet att på årsmötet 1990 blivit vald till min fjärde mandatperiod som ordförande i SLM.

Som jag ser det har styrelsen under det kommande året tre huvuduppgifter.

Den ena är att vitalisera utbildningen och hjälpa klubbarna att genomföra olika utbildningar för medlemmarna i klubben.

Den andra är att genom hjälp av olika slag, t.ex besök i klubbarna, PR, rekryteringstävlingar, se till att vårt antal juniorer ökar så att de inom SLM helst överstiger 60% av antalet medlemmar totalt.

Den tredje är att lära klubbarna rapportera sina aktiviteter till kommunen och SMFF så att fler godkända klubbar erhålles och därmed större bidrag att användas för modellflygets bästa.

Sammanhållande för den första aktiviteten är utbildningsansvarig, Gert Östergren.

Vänd er till honom med önskemål och tips i dessa frågor.

Sammanhållande för de båda andra aktiviteterna är klubbkontakten Lars Svensson, som tillsammans med styrelsens övriga ledamöter skall genomföra bl.a klubbbesöken. Önskemål och förslag till hjälp åt den egna klubben skall meddelas honom.

För övrigt vill jag att vi gemensamt engagerar oss under detta år i att öka antalet juniorer i SLM. Ett riktmärke är att öka juniorantalet i varje klubb med 5 utöver det antal som fanns 89. Försök!
Det lönar sig!

Er omvalde ordförande

Redaktörn Rapporterar

Så är vi inne på ett nytt flygår med massor av aktiviteter. Ni kommer att märka lite förändringar i tidningen framöver. Det är bara för att Du som läsare ska känna att det blir roligare att läsa tidningen. Om Du har några synpunkter på tidningen så är de välkomna till mig. Det är svårt för mig att sitta och veta vad som är bra eller inte bra, det är du som läsare som måste se det. Jag kommer att försöka vara ute på så många

tävlingar som möjligt, för att göra reportage, men eftersom det kan vara fler tävlingar, meetings mm på samma helg så kan det vara svårt att infinna sig på alla samtidigt. Det är därför bra om det kommer in en resultatlista, gärna med lite text till, och en bild.

Jag hoppas alla får ut mycket av den tidiga våren, så ses vi till sommaren med ett nytt nummer av SLM-nytt!

Magnus Odsjö
SLM Redaktör

Flygfestival

Stockholms Stadshus

Flygfestival 26 november 1989
Blå Hallen Stockholms Stadshus
Resultat: Klass FLUGAN

1. K-J Qvarfordt	193
2. Gustav Levander	181
3. Max Forsberg	168
4. Maria Tyndal	166
5. Bartk Gudowski	158
6. Kim S. Kolvin	153
7. Fredrik Johansson	147
8. Lars Hafner	126
9. Alexander Seger	121
10. Christopher Johansson	112
11. Marcus Lind	99
12. Martin Egerfjord	82
12. Michael Stark	82
14. Max Rydahl	78
15. Björn Blom	62
16. Mattias Lindström	53
17. Karl Kylanstjärna	31
18. P-A Holmberg	26
19. Daniel Sawano	22

Klass: SPECIAL

1. K-J Qvarfordt	458
2. Hans Elinder	435
3. John Hagedal	200
4. John Tyndal	83

Kemikalieinspektionen har tänkt färdigt och ...

Metanolfrågan är löst !

Kemikalieinspektionen har nu tänkt färdigt, och tack vare SMFF:s remissvar avseende nya bestämmelser för försäljning och handhavande av metanol har de nu faktiskt anpassat bestämmelserna så att de inte kommer att få den avgörande betydelse som vi först fruktade. Konsekvenserna hade lätt kunnat bli att metanol skulle bli svåråtkomligt och betydligt dyrare är idag!

De nya metanolbestämmelserna kommer att träda i kraft den 1 juli 1990, med en tillämpad övergångstid av ett år.

De innebär i huvudsak följande:

- Metanol klassas som livsfarlig och mycket farlig kemikalie. Därför skall dess förpackning särskilt informera om detta, alltså vara märkt med dödskallesymbol mm.

- Den som säljer metanol måste ha tillstånd för detta.

- Vem som helst (privatperson, klubb, firma) kan få sådant tillstånd. Det utfärdas av resp. länsstyrelse, kostar 125 kronor, och gäller i max 5 år.

- Metanol kan fritt användas av vem som helst.

Kemikalieinspektionen anser vidare att metanol inte skall infärgas, man anser att infärgning snarare är till skada än nytta, det finns ju läskedrycker, med alla möjliga konstiga färger.

Så sammanfattningsvis är det bara att fortsätta i stort sett som förut (som användare). Funderar man på att sälja metanol inom klubben, eller som hobbyhandlare, blir det att vända sig till länsstyrelsen, betala 125 kronor, och tillståndet är klart för 5 år framåt!

Ingen annan än en stark riksorganisation kan föra en sådan debatt med myndigheterna som här, och det har vi att tacka SMFF för.

SLM:s Årsmöte 90

SLM avhöll årsmöte den 7 mars i Fältöversten vid Karlaplan. Lennarth Larsson hälsade alla välkomna.

Efter inledande formella punkter genomgicks SLM:s verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Valet av styrelsemedlemmar blev odramatiskt, Lennarth Larsson omvaldes för ytterligare en tvåårsperiod (den fjärde perioden). Elsy Larsson omvaldes liksom till kassör för ytterligare två år. Som

styrelsesuppleant på ett år valdes Bertil Beckman.

Någon ny grenchef i friflyg efter Stefan Fogelvik som av sagt sig omval, hade valberedningen inte lyckats finna, utan styrelsen fick i uppdrag att försöka finna denna person.

Årets valberedning, d.v.s Antero Hurtig (sammankallande), Ole Blomqvist och Jan Carlerud fick mötets förtroende att fortsätta ytterligare ett år.

Avgående styrelsemedlemmarna, Stefan Fogelvik och Bo Nägling

avtackades med blommor.

Efter årsmötesförhandlingarna vidtog utdelning av diverse utmärkelser.

Till årets juniorstipendiat utnämndes Ove Johnsson från MFK Galax. 1989 års distriktsmästare fick sina plaketter.

1989 års segrare i Birgitta-Pokalen, Christer Walfridsson från Bagarmossen MFK fick sin pokal.

SLM:s förtjänstmärke utdelades till utbildningschef Gert Östergren.

Slutligen uppmärksammades också de tre i arrangörgruppen för Lek & Hobby-mässan 89, Ove Johnsson, Magnus och Henrik Odsjö.

Magnus Odsjö
SLM Redaktör

STING-PYLON CUP

1989

Tolv entusiastiska pylonflygare hade mött upp när den sjunde och sista STING-tävlingen för året kördes i Upplands Väsby den 15 oktober.

Vädret kunde inte ha varit bättre. Soligt med svag eller obefintlig vind.

Perfekt flygväder med andra ord. Sexton heat flögs under finaldagen med fyra tävlande i varje heat.

Dagens vinnare blev Pier Ravetti från Södertälje (ÖSFK) tätt följd av Kjell Mattsson, Sigtuna MFK och Jan Karlsson, Väsby MF.

Totalsegrare i STING-CUP -89 blev Jan Karlsson, Väsby MF på 148 poäng, tvåa Kalle Viberg, Vallentuna MFK, 118 poäng och trea Kjell Mattsson, Sigtuna MFK, 108 poäng. Janne fick därmed en inteckning i STING-CUP och den "stora buckla" som förra året vanns av Andreas Husman, Väsby MF.

Tre segrar i rad ger permanent innehav av STING-CUP.

Utöver vandringspriset delades priser ut till alla som deltagit under finaldagen, priser som Roffes Modellflyg skänkt. TACK!

Något som uppskattades var den Quarter Midget pylonmodell, en Polecat som lottades ut bland de som deltagit i minst fyra deltävlingar. Kjell Mattsson, Sigtuna MFK blev den lycklige vinnaren.

Under 1989 har totalt tjugo olika flygare deltagit i de sju deltävlingar som ingått i STING-CUP. Tävlingsarna har anordnats av Red Baron, Vallentuna MFK och Väsby MF. Nästan hälften av alla som deltagit (9 stycken) har varit juniorer (under 26 år). Den yngste, Kalle Boström från Vallentuna MFK, endast 13 år.

Inför 1990 års säsong planerar vi

ungefär lika många tävlingar som under 1989, c:a 7 stycken. Skulle Din klubb vara intresserad av att anordna en eller flera deltävlingar så hör av er till undertecknad.

Ni som haft funderingar på att delta, men varit tveksamma, glöm tveksamheten och kom! Det är nämligen inte så svårt att flyga pylon. De "gamle i går'n" hjälper gärna till med råd och tips så du behöver inte vara rädd att någon spelar "Allan" och är otrevlig. Alla är vi ju beroende av att nya tävlande ställer upp. Utan dessa inga tävlingar. Du blir således väl omhändertagen när du kommer och flyger STING-pylon. Alla hjälper alla. Vi räknar varv åt varandra, turas om att vara flaggvakter o s v.

Jan Karlsson
Väsby MF

Finalister i Sting-Pylon Cup 1989 i Upplands Väsby 15 oktober.

Från vänster i övre raden: Kjell Mattsson, "Ludde", Evert Holm, Johan Redhig, Lars Norden
Undre raden: Kalle Boström, Pier Ravetti, Tony, Leif, Johan Sandström med son 3 år, Jan Karlsson, Kalle Viberg.

Resultat STING-CUP 89

1. Jan Karlsson
Väsby MF
2. Kalle Viberg
Vallentuna MFK
3. Kjell Mattsson
Sigtuna MFK
4. Luciano Mazzanti
Orminge MFK
5. Pier Ravetti
ÖSFK
6. Micke Viberg
Vallentuna MFK
7. Kalle Boström
Vallentuna MFK
8. Johan Redhig
Väsby MF
9. Lars Norden
Åkersberga FK
10. Andreas Husman
Väsby MF

Snabbaste tid hade Kalle Viberg Vallentuna MFK som flög 10 varv på 2 minuter och 5 sekunder.

Sporten med Sting !

Allt för Dig som vill börja flyga Sting-Pylon

TÄVLINGSFORM:

Pylonracing. 3-4 flygplan startar i varje heat. Planen måste runda de pyloner vilka markerar banan. Den som cuttar, flyger ett extra varv. 10 varv måste flygas för att erhålla poäng. Avstånd mellan pyloner: ca 150 meter. Omstart får ej ske under pågående heat. Tävlade landar endast på "order" från tävlingsledaren.

FLYGPLAN:

Planet måste vara byggt av trä eller träliknande material t.ex. COMPOLETT. Glasfibrer och cellplastvingar är ej tillåtna.

VINGE:

Min spännvidd: 800 mm
Min korda: 200 mm
Min sprygel höjd: 20 mm (vingens minimitjocklek där sprygeln är som högst) (INKLUSIVE EVENTUELL PLANKNING)

KROPP:

Min höjd: 80 mm.
(vingen medräknad)
Min bredd: 50 mm.
Kroppens under-/övervinge måste vara fyrkantig/rektangulär.
Hörlen får ha en radie av max en tioörings storlek.

MOTOR:

Max 1,8 cc. Försedd med av tillverkaren avsedd R/C trottell och ljuddämpare. Ljuddämparens utblås får borras upp till max 6 mm diameter. Gäller bara OS och Super Tigre motorer. Topplöckspackningen får tagas bort på samtliga motorer.

Godkända motorer:

OS FP.10, OS FSR.10, ENYA.09, ENYA x.11, WEBRA SPEEDY 1,8, WEBRA SPORT 1,5, SUPER TIGRE X.11, PAW 1,5.

PROPELLER:

Alla plastpropellrar över eller med 7" diameter 4" stigning. Träpropellrar är ej tillåtna. Propellern får balanseras/bearbetas.

BRÄNSLE:

Arrangerande klubb håller med bränsle.

75% Metanol
20% Ricinolja
5% Nitromentan

Tävlingsformen Pylon racing känner du säkert till. Du har antagligen hört talas om "The Reno Airraces", pylon med fullskalamasliner typ P 51 Mustang, Bearcat och många andra veteraner från kriget.

Dessa tävlingar såväl som modellflyg-pylon går ut på att flyga 10 varv runt en bana markerad av "pyloner". Men till skillnad mot fullskalavariantens 6-9 pyloner så använder vi oss i sting-pylon bara av två.

Antalet startande i varje heat uppgår heller inte till fler än 4 stycken.

Dessa piloter står längs banans ena långsida. All flygning sker således framför de tävlande. Poängberäkningen går till så att vinnaren får 4 poäng, tvåan 3 poäng, trean 2 poäng och fyran 1 poäng. Tar man sig inte i mål får man 0 poäng i det heatet. Den som missar, flyger

innanför en pylon, måste flyga ett extra varv.

Vad behövs det då för att din första tävling ska bli så lyckad som möjligt? Först och främst ska naturligtvis modellen vara intrimmad/balanserad och flyga bra, ha skroderharmoni, samt du själv vara influen på planet. Att planet förutom att det ska vara lättflyget också bör vara snabbt säger ju sig självt. Till största delen bestämmer motor och propeller hur fort ditt plan ska gå. För att få maximal kraft ur motorn krävs en "bra" propeller. Man kanske kan tro att alla propellrar av en viss dimension är lika effektiva, men det stämmer faktiskt inte. Prova själv får du se. Några propellrar som visat sig bra för STING-pylon's 1,8 cc motorer har varit Yoshioka 7x4,5 och 7x5,5, samt Graupners 7x5. Yoshioka-propellrarna finns mig veterligt inte hos någon av Stockholms hobbyhandlare, vilket är att beklaga då dessa enligt min mening är marknadens bästa plastpropellrar. Norwegian Modeller i Norberg har emellertid dessa på lager. Även de australiensiska Taipan 7x4 och 7x6 har visat sig fungera bra. 7x4 har lite för liten stigning för att riktigt hänga med och 7x6 har något för stor stigning, vilket belastar motorn onödigt mycket. 7x6 kan emellertid filas om till en 7x5 vilket gör att varvet och farten ökar. Mer om propellertrimning i en senare artikel.

Forts. nästa sida

Sporten med Sting

Bränsleinställningen är ett annat moment som ibland vållar stora problem. Vem kan inte känna igen sig i följande beskrivning. Starten har gått. Planet närmar sig första pylonen. Allt fungerar perfekt! Men vad händer? Plötsligt i sväng- en hackar motorn till och planet tappar fart. Typiskt att motorn ska börja konstra nu igen, tänker du. Men plötsligt ökar varvet och kärran skjuter fart ut på rakan. I nästa sväng händer samma sak, motorn dör precis när planet nästan har rundat pylonen. Vad är det för fel?

Ja, de vanligaste symptomen brukar faktiskt vara, att bränsle- blandningen har varit för mager. Motorn har inte fått tillräckligt med bränsle p g a den stora G-kraften i svängen och därför lagt av. När sedan belastningen upphört vid utgången ur svängen har bränsle- blandningen blivit tillräckligt rik för att möjliggöra fortsatt förbrän- ning och motorn återigen varvat upp. Att ställa in nålen rätt från

början är således mycket viktigt. En god regel är att alltid öppna nålen något från maxläget. Hur mycket varierar från motor till mo- tor. Allt ifrån två, tre snäpp till ett halvt varv kan förekomma. Bränsleblandningen betyder natur- ligtvis mycket för hur motorn ska fungera. Den bränsleblandning vi använder i STING-pylon är kom- plicerad av följande ämnen: 75% metanol, 20% ricinolja och 5% nitromentan.

Nitro gör framför allt att bränslein- ställningen underlättas och används inte för effektökningens skull, vilken 5% inblandning är minimal. Detta gäller ALLA motorer. (Se tillverkarens rekommendationer) OS, Saito och Enya brukar rekom- mendera 5-15% nitro.

När det sedan gäller flygplanet så ska vikten inte vara alltför hög. En modellvikt på 600-800 gram är normalt.

Att ha en så lätt modell som möj- ligt är naturligtvis en fördel. Planet accelererar kvickare och lyder roder bättre om vikten är låg. Omkring 600 gram brukar en färdigbyggd modell med motor och radio väga. Då försedd med mini-

servon och 270 mAh acc. Om du nu funderar på att vara med så kommer du att märka att till- gången på lämpliga modeller är minst sagt dålig. Ritning på STING-planet som gav upphov till STING-pylon kan du naturligtvis köpa, men vill man tävla med andra maskiner finns det inte mycket att välja på. Ett plan som passar Sting-reglerna, om än med modifieringar, är den J21:a som finns att köpa hos hobbyhandlarna i Stockholm.

Planet är en semiskalamodell av det svenska "Pusher"-jaktplanet J21 från andra världskriget och kostar c:a 300:- i byggsats. Den flyger mycket bra trots den udda konfigurationen. Att konstruera en egen modell är naturligtvis också tillåtet, bara reglerna följs. Detta var lite allmänna tips om STING-pylon. Har du lust att vara med i årets tävlingar så är Du välkommen. Tävlingsdatum och tider kommer att annonseras i mo- dellflygplassen.

Sälunda utmanar vi Stockholms alla flygare på STING-pylon 1990.

Jan Karlsson
Väsby MF

Årskalendern 90

Styrelsemöten:

8 maj, 5 juni, 28 augusti,
2 oktober, 6 november,
4 december.

Övriga möten, träffar:

Modellflygets Dag: Gärdet +
Tekniska Muséet 22 september.

Distriktskonferens: Prel. 6-7 okt

Hobymässan: 2-4 nov

SLM:s planeringsmöte: 17-18 nov

"Hjulmarknaden", Stadshuset
1 december.

TÄVLINGAR !!

Friflyg:

Ingen inbjudan utöver detta sändes ut.

För cuper gäller: tidpunkt kl.
18.00 onsdagar på Gärdet nedan-
stående datum:

A1 Cup

9 maj	Täby MSK
30 maj	Solna MSK
12 september	Täby MSK

77 - cm Cup

2 maj	Bagarm MFK
16 maj	Täby MSK
5 september	Bagarm MFK

Birgitta - Pokalen:

Gärdet 15 september
Arrangör: SLM

DM

lördag 6 oktober, ord.tävl.dag
söndag 7 oktober, reservdag
Arrangör, tid och plats
meddelas senare.

Linflyg:

Stunt - King + SemiStunt Cup:

27 maj	MFK Galax
10 juni	MFK Red Bar.
2 september	ÖSFK
22 september	SLM

Meetings:

4 juni Brommadagen, SLM
DM
25 augusti Speed, Team, Combat
26 augusti Stunt

Radioflyg:

F3B-T:

9 juni Edsjön, Uppl. Väsby
8 sept Toppfältet

Meetings:

5 - 6 maj SRFK,
Oldtimer, Årsta
3 juni Haninge MFK,
Sjöflyg, Drevviken
1 september Södertälje MFK,
Oldtimer, Pålaldalen
16 september Södertälje MFK,
Sjöflyg, Malmsjöbadet

DM skala

9 september Tullinge Flygp.

KURSER !!

OBS! - Anmäl intresse till SLM!
per brev eller telefon.

COMBATKURS, Flygning -
Upplands Väsby - 5-6 maj

SLM:s UTSÄNDNINGAR !!

Utsändning från SLM av separata
inbjudningar sker under 1990:

25 april, 30 maj, 29 augusti, 26 sep-
tember, 31 oktober, 28 november.

Detta ger möjligheter för klubbarna
att få bifoga egna inbjudningar mm.
Utskicken skall helst vara klara för
kopiering och skall vara på expedi-
tionen senast 8 dagar före utskicks-
datum!

TEMAKVÄLLAR !!

Toppfältet - Elflygning 29 maj
Linflygning - Vallentuna 4 sept.

Temakvällarna hålls vanligtvis i
SLM:s lokal på Brantingsgatan 46,
om inget annat meddelas.

SLM-nytt 1/1990

Linflygsäsongen 1990

Flygsäsongen har börjat för flera
modellflygentusiaster. Detta tack
vare den milda vintern. Många
andra håller säkert på att bygga
färdigt en ny modell att i bruk till
våren.

Inom Linflyget i SLM kommer
även 1990 att innehålla många akti-
viteter.

Vi kommer även detta år att ge-
nomföra Ungdomscuperna, Stunt-
King Cup och Semi Stunt Cup.
Det skall bli spännande att se hur
många nybörjare vi får i Stunt-
King Cup-startfältet i år. Förra året
kom en komet, Dennis Forsell, från
ingenstans och lyckades vinna
Cupen. Flera av förra årets finali-
ster har nu ställt upp i två finaler
och får därmed chansen att utveck-
la sig i Semi Stunt Cup. Detta
medför automatiskt en större chans
att kvalificera sig till
LINDANSEN:s final, som i år går
av stapeln i Västerås den 18-19
augusti i samband med SM i
Linflyg.

Nybörjarklassen Stunt-King Cup
kommer att ha tre kvalificerings-
tävlingar innan finalen den 22 sep-
tember i samband med Modellfly-
gets Dag på Gärdet. De tre kvalifi-
ceringstillfällena är:

27 maj i Huddinge (MFK Galax).

Kontaktman Magnus Odsjö
Tel 711 70 54.

10 Juni i Älta (MFK Red Baron).
Kontaktman Willy Blom
Tel 773 32 72.

2 september i Södertälje. Kontakt-
man Staffan Hovmark
Tel 0755-312 17.

Semi Stunt Cup kommer att ge-
nomföra fyra deltävlingar, av vilka
resultaten i de tre bästa räknas.
Deltävlingarna går parallellt med
kvalificeringstävlingarna i Stunt-
King Cup och den fjärde i samband
med Modellflygets Dag den 22
september. De tre senaste årens
vinnare, Magnus Odsjö, kommer i
år att koncentrera sig på F2B Stunt,

varför det blir en öppen affär om
vem som blir hans efterträdare.
Regler i Stunt-King Cup och
Semi Stunt Cup är desamma som
förra året, med den skillnaden att
förhandsanmälan kommer att
krävas. Detta för att underlätta för
arrangörerna att planera tävlingar-
na.

För de lite mer erfarna flygarna
anordnas Distriktsmästerskap i
FAI-klasserna helgen den 25-26
augusti.

Traditionsenligt planeras också
Brommadagen, i år till den 4 juni.
Som vanligt blir det flyguppvis-
ning, modellutställning, flyg med
egna modeller och korvätning. I år
skall vi på begäran försöka få lite
mer av dubbelkommandoflyg så att
även de som inte har en egen
modell skall få pröva på.

En propagandadag i Stunt planeras
av SLM och Red Baron på Grusans
flygfält i Älta den 24 maj och en
temakväll i linflyg planerar SLM
att förlägga till Vallentunafältet den
4 september.

De som kan flyga lite Combat och
har egna modeller får tillfälle att
öva Combatflygning i en Combat-
flygkurs den 5-6 maj.

Som synes en rätt innehållsrik
säsong 1990, eller hur?

När den aktiva flygsäsongen börjar
ta slut i oktober, skall vi se om det
inte skall kunna gå att få lite
trevliga linflygaktiviteter även
under vintersäsongen. Det finns lite
ideér, men låt oss nu först koncen-
trera oss på att få en trevlig flygsä-
song 1990. Lycka till vare sig Du
är linflygare, friflygare eller radio-
flygare, tävlingsflygare eller sön-
dagsflygare, ung eller gammal, ny-
börjare eller erfaren.

Thorbjörn Odsjö
SLM Lingrenchef

Jetexflygning - den stora flugan

När jag i höstas besökte SLM:s tävling Birgittapokalen på Gärdet i Stockholm hade jag med mig en nybyggd modell av en F-86 SABRE med en Jetex som drivkälla.

Efter första flygförsöket med den lite otrimmade modellen kom några av de unga deltagarna fram och undrade vad det där pysande planets motor var egentligen. Ingen kände till den gamla Jetexen längre!

Annat var det i början av 1950-talet på den fronten. När jag själv började modellflyga 1954 var min första modell en Jetexmodell, SABRE, ur Sigurd Isaksson - Björn Karlströms "Ömserien". Några kärror fattade eld i handen vid tändningsförsöken med "Solstickan", men de flesta modellerna flög mycket fint.

År 1961 fanns ett stort utbud av fina Skal-Jetexmodeller. Några var av mycket hög klass med formpressade kroppshalvor av balsa, t.ex. Hawker Hunter, Douglas Skyray och Starfighter. Det året fanns flera olika Jetex-motorer, allt från Minijet med ca 25 grams dragkraft till "värstingen" Scorpion med dragkraft på 110-140 gram. Förseddes sedan Jetexmotorn med högefektrör "tratt" vid utblåset kunde också en 30 procents effektökning erhållas.

Några år senare upphörde denna del av vår hobby tvärt, tills en

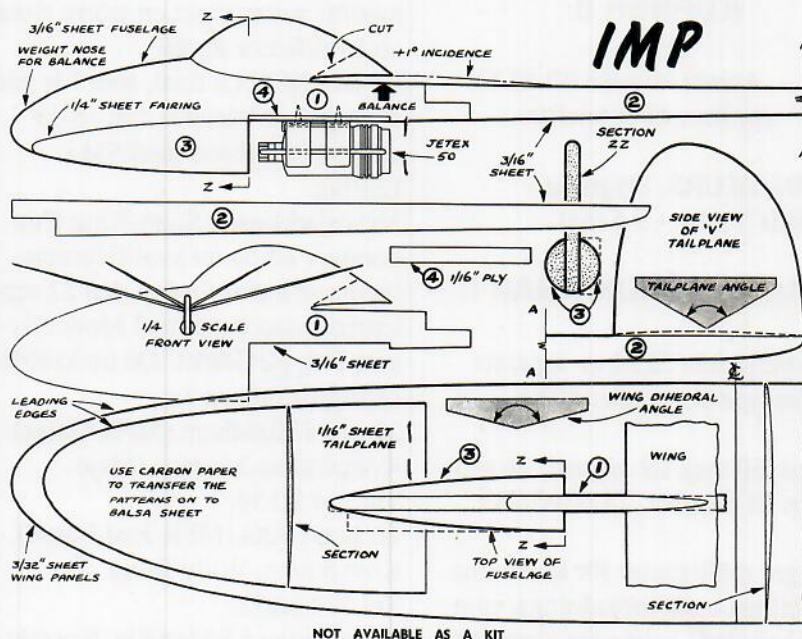
dag 1988! Plötsligt fanns JET-X till försäljning i vår lokala hobbyshop, Hobbyfantasten i Södertälje. Nostalgin tog överhanden och raskt var jag tillbaka i 50-talet efter att ha inhandlat en SABRE och JET-X som det nu heter.

Lennarth Larsson, SLM, nappade

Några typiska motordata:

- Dragkraften är ca 15 g
- Motorn laddas med 1-2 bränsle-tabletter, vilket ger en gångtid på 7-14 sekunder.

En JET-X-modell skall därför

på Jetexidén och ett par dagar senare damp en mängd ritningar på lämpliga nybörjarmodeller ned i brevlådan.

Vi publicerar här KEIL KRAFT modellen IMP, vars ritning är från 1958. Planet är okomplicerat och lämpar sig väl för dagens nyproducerade JET-X-motor som är av den mindre typen.

byggas lätt, ca 25-30 g, och ha en spännvidd på 20-40 cm. Här gäller det att inte tynga ned modellen med färg. Ett tunt lager klarlack kan vara bra om modellen riskeras att utsättas för fukt, annars kan balsan "slå" sig och intrimningen gå förlorad.

För bästa flygprestanda rekommenderas dock att endast lacka flygkroppen.

Jetex flygning

Den här modellen stiger mycket snabbt och har ingen bromsande propeller som stör glidflykten.

Intrimning

Börja med att kontrollera glidflykten. Observera att modellens balansering skall ske med oladdad motor.

Vid första motorflygningen laddas motorn med en bränsletablett. Vänta därefter några sekunder efter antändningen innan modellen kastas iväg så att motorn erhåller full effekt.

Rekommenderad praxis är att JET-X modellen flyger rakt under motordrift och har ett cirklande glid därefter.

Bygg Din IMP till JET-X-träffen på Årsta den 21 april!

Saknas motor eller bränsle kan dessa köpas hos HOBBYFANTASTEN i Södertälje, Dalgatan 11, telefon 0755-14484 eller hos FLYGBITEN i Årsta, Bränningsvägen 41, telefon 08-414230. Öppet tisdag och torsdag 17.30-19.30.

Lycka till!

Esbjörn Forslund
SLM R/C Grenchef

Den 21 april arrangerar SLM en Jetex-träff för alla som är intresserade. Även om du inte har någon modell så är du välkommen att titta. Träffen kommer att hållas på Årstafältet.

VÄLKOMMEN

SLM-nytt 1/1990

Linflygträff

23 januari

Ett tjugotal personer hade hörsammat kallelsen till SLM:s Lingrenmöte den 23 januari för att diskutera hur intresset för linflyg skall kunna påverkas.

Diskussionens vågor gick stundtals höga och många konkreta ideér kom upp.

Skall diskussionerna sammanfattas, kan det göras i sex punkter, vilka kan vara av intresse även för andra än linflygare.

- **Bearbeta klubbledarna.** Klubbledarna är de som med sitt engagemang främst kan bidra till ett ökat linflygintresse i klubben.

Klubbledarna kan behöva stöd för sin satsning på linflyg och kan även behöva konkret information om linflygets möjligheter. Här kan SLM säkert göra en insats.

- **Kurser även för de erfarna flygarna.** Var rädd om de modellflygare som finns. Även de mer erfarna känner behov av vidareutbildning, men känner att kursverksamheten i dag är koncentrerad på nybörjarna.

- **Arrangera modellflygets Dag i en lokala klubben ute i den lokala orten.** Alla var överens om att det bästa sättet att sprida propaganda om modellflyg är att visa upp sig där människorna finns. Vi tvingas i dag ofta att flyga på undanskymda platser dit inga "ickeflygare" kommer. Försök att anordna Modellflygets Dag på central plats på orten.

- **Klassvisa temadagar.** SLM uppmanades att samla modellflygare klassvis för att ge tillfälle till att utbyta erfarenheter. Många flyger i dag ensamma och känner behov av att någon gång ha någon att utöva hobbyn tillsammans med.

- **Slöjdlärarna bör bearbetas och intresseras.** Skolorna rymmer en stor potential modellflygare. Om slöjdlärarna kunde intresseras för modellflyg skulle eleverna i skolan kunna få hjälp att bygga modeller. När det sedan gäller att flyga modellerna skulle klubbarna kunna göra en insats.

- **Gör en gemensam satsning på linflyget i länet så att alla klubbar och SLM satsar på samma sak.** Det är viktigt att alla drar åt samma håll och satsar på samma sak samtidigt.

Alla frågor hanns inte med. I diskussionen om propagandaklass ansågs att så mycket fanns kvar att diskutera att mötet beslöt att återsamlas den 17 april på Brantingsgatan. Till dess skall förslag på lämpliga propagandamodeller tänkas fram. Är det Stunt-King? eller en combat-modell? eller en GoodYear-modell? eller något annat? Svar ges förhoppningsvis den 17 april. Välkommen då, även Du som inte var med den 23 januari.

Thorbjörn Odsjö
SLM Lingrenchef

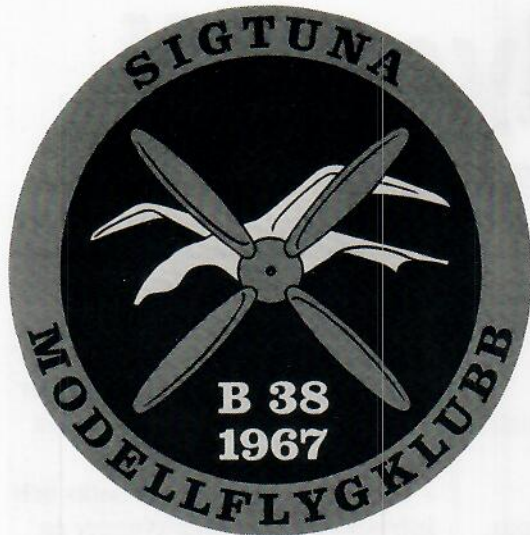
SLM Linflygträff 2

Den 17 april kl. 19.00
Platsen är Brantingsgatan 46
Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!!

Slå en signal till Thorbjörn Odsjö Tel. 08-711 70 54

En klubb med ideér

SLM:s Klubbbesök

Jag, Magnus Odsjö och Lars Svensson, klubbkontaktman SLM gjorde ett besök i Sigtuna och hälsade på Sigtuna Modellflygklubb. Vi blev väl mottagna av klubbens styrelse som började berätta lite om klubbens historia. Det var två intresserade SAS-kaptener som 1967 startade klubben. Då flög man på olika fält och under vintern var det isen som blev den perfekta flygbanan.

Klubben har 82 stycken aktiva medlemmar, varav 43 stycken är juniorer.

Det finns tillgång till eget fält och till en skola där byggverksamhet hålls ett par gånger i veckan. Medlemsantalet ökar stadigt tack vare en mycket aktiv styrelse, det är lätt att värva medlemmar men det är desto svårare att få dom att stanna.

Klubben kan erbjuda nya medlemmar bra prylar för klubben har bra kontakter med Sigtunas hobbyhandlare.

Klubben kan bara erbjuda RC-verksamhet, för fältet är inte konstruerat för någon annan verksamhet. Fältet ligger precis vid en väg, och inte många meter från en golfbana och det kan ställa till vissa

problem.

- Vi hoppas att kunna börja med en linflyg- och friflygverksamhet inom kort.

Vi har satsat stenhårt på utbildningsverksamheten, och har en mycket stor skolflygverksamhet. 4 klubbmodeller med full utrustning som sköts av 5 lärare. Två kvällar i veckan har klubben skolkvällar där lärarna finns på fältet för att hjälpa de medlemmar som vill eller behöver hjälp med t. ex flygning och trimning av nya modellen.

Klubben är mycket noga med flygsäkerheten, efter SLM:s flygsäkerhetskurs som hölls för ett år sedan.

Kommunen i Sigtuna är till mycket stor hjälp för klubbens verksamhet, och det påpekade styrelsen extra mycket.

Klubben fick en bit mark att flyga på av kommunen, men som det är runt Arlanda så har Luftfartsverket en mycket stor del av luftrummet och det medförde att dom satte stopp för klubbens flygverksamhet på det fältet.

Två av styrelsens medlemmar har

med kommunens hjälp kunnat besöka många skolor runt om i Sigtuna och berättat om modellflyghobbyn, och det har gett ett mycket bra resultat.

Klubben har även kunnat erhålla extra bidrag för att medlemsvärvningen har visat sådana fina resultat.

Klubben har även haft turen att vinna en motor i SMFF:s medlemsvärvningstävling.

Klubben får många positiva brev från folk som tycker att klubben har en perfekt ungdomsverksamhet. STING har betytt mycket för klubben, det är en mycket bra nybörjarmodell som är både lätt att bygga och lätt att flyga.

Klubben vill avsätta mer tid för ungdomsverksamheten, men det är svårt för de flesta har familj och den tid som finns kvar för modellflyget vill man gärna ha åt sin egen flygning.

Fler och fler ungdomar blir intresserade av att vara ledare, och det underlättar mycket.

Hälften av klubbens kassa går till skolflyget.

Klubben har bra kontakter med

Toyota, och planer ett stort jippo i samband med att Toyota firar sitt jubileum (gäller Toyota Center i Märsta). Klubben kommer att ställa ut sina modeller och sedan ha en liten flyguppvisning.

Min egen uppfattning om Sigtuna MFK är att styrelsen har många idéer om hur klubben ska kunna byggas upp ännu större och bättre. Det verkar vara en perfekt fungerande klubb som har mycket trevligt tillsammans ute på sitt fält. En annan sak som kom upp flera gånger under besöket är deras dröm om ett fält vid sjön, där alla klasser skulle kunna utövas samtidigt. Sjön skulle användas för sjöflyg. Det skulle bli något av ett stadion för modellflyg. Klubben kämpar för att få den marken som en "maktgubbe" sitter och håller på. Kortfattat kan man säga att Sigtuna MFK är en klubb med mycket idéer och tankar om modellflyget.

Ett stort tack till Sigtuna MFK:s styrelsemedlemmar som ställde upp för den här intervjun !!

Modellflygets Dag

22 september

Inom SLM pågår aktiviteter för att arrangera Modellflygets Dag på Gärdet. I år i större omfattning än tidigare. Bl. a. planeras modellflyguppvisningar, dubbelkommandoflyg i R/C och Lina, modellflyginformation samt avslutande cupfinaler i ungdomscuperna. Planerad dag för detta arrangemang är lördagen den 22 september. Mer om detta i senare nummer av SLM-nytt.

Projektledare är Thorbjörn Odsjö.

Fortsättning på . . .

Per-Axel Eliasson's EuropaMästerskaps äventyr

Sommaren 1989 arrangeras ett Europa Mästerskap för stora segelflygmodeller med bogserplanstart. Per-Axel Eliasson var den ende som ställde upp för Sverige. Tävlingen hölls i Frankrike.

Väl framme på plats, efter div. besvärigheter med AIR FRANCE, bl a tyvärr med så sen ankomst, att några provstarter ej var möjliga, är det med stor spänning och nervositet dags att prova bogserstart samtidigt som det är första tävlingsstart. Som tur är har jag 16 startande före mig så jag kan studera hur tekniken fungerar. Till min skräckblandade förvåning sker starten i kraftig sidvind ?? pga av att den klippta gräsbanan "råkade" ligga fel i denna - sägs det - ovanliga vindriktning. Jag ber tävlingsledning om hjälp med att få en "mekaniker" som klarar att tala något för mig begripligt språk... och även om engelskan är dålig är hjälpsamheten och den varma välviljan påtaglig. Första startförsöket resulterar i slingrande "kast" i gräset och jag väljer att släppa linan efter c:a 20 m rullning. Säkerheten först. Bogserplanspiloten och min mekaniker säger samstämt att försiktigheten är både bra och nödvändig... och mekanikern kan - efter ett andra misslyckat försök - ge en klar diagnos och förklara vad jag gör för fel !! Teori och verklighet är som vanligt häftigt olika. Ärligen bekräftas gamla erfarenheter om hur viktigt det är med praktisk hjälp och vägledning. Min bristande erfarenhet... gjorde att jag försökte styra modellen i startmomentet, med både skev - och sidoroder. Efter tillsägelse att

"glömma" både sido - och höjdroder, så länge modellen hade markkontakt, blev instruktionen att enbart se till att vingarna låg rätt (plant) med skevrodrorens hjälp. Så tredje gången gillt - och sedan utan problem i alla starter. Linans nosfäste gör att modellen kommer rätt iväg utan problem, även när vinden ligger snett i startbanan. Ytterligare tips och råd i startögonblicket var att parera med dykroder så att segelmodellen inte stiger för snabbt innan motormodellen kommit upp i höjd och fart. Under själva bogseringen som tog c:a 40 - 45 sekunder upp till 200 m gällde det givetvis att se till att följa med och styra med alla roder i de svängar som motormodellen gjorde. Efter bara några få gånger fungerade bogseringen helt problemfritt och jag försökte lära mig att utan mekanikertillsägelse fälla in hjulet... och sedan "snitsigt" vinna några meters extra höjd genom att - just precis innan bogserplanet slutar dra - ge så mycket höjdroder jag kan. Genom högtalare får vi information om höjden, först vid 100 m sedan vid passage av 150 m och sedan med kortare intervaller vid 180 m och 190 m för att vid 195 m varna och förbereda båda piloterna på den tut-signal som markerar 200 m.

Forts. nästa sida

P-A Eliasson's **EM berättelse**

Då gäller det att vara beredd att snabbt koppla loss bogserlinan, för motormodellen dyker hänsynslöst efter 3 sekunder. Vid några tillbud drogs segelmodellen häftigt nedåt... men då kunde motormodellen släppa linan eller så brast linan. Som tävlande segelplanspilot bestämde jag åt vilket "håll" o riktning bogserpiloten skulle flyga i termikmomenten... starterna i hastighetstävlingen fungerade förbluffande bra och bestämdes mera av bogserpiloten. Hastighetsbanans ena syftlinje var så placerad att bogserpiloten (och även segelplanspiloten) med några få steg under uppbogseringen "kom i linje" med siktstolparna. Bogserpiloten bedömde mycket skickligt och erfaret anflygningen så att vi vid c:a 190 m höjd flög bara 5 - 10 m parallellt med/vid syftlinjen. Vid urkopplingen dök bogserplanet bort från "banan" och segelplanet kunde med en 90 graders sväng sekundsnabbt och utan höjdförlust starta hastighetsflygningen.

Tävlingarnas bästa tid blev 31 sekunder, vilket betyder en snitffart av c:a 120 km/tim (inklusive de tre svängarna och de ofrånkomliga överskottsmetrar planet flyger innan man hinner reagera och svänga - när man får signal att modellen passerat syftlinjen.) Hastighetsmomentet är en facinerande upplevelse på många sätt med många olika svårigheter och bedömningar. Första bedömningen är givetvis hur brant jag vågar dyka och "trycka" modellen för att få högsta möjliga fart, men med hänsyn till att klara av att och komma fram till mål-linjen. Ganska många landade snöpligt före mållinjen, i sista sträckans motvind. En annan bedömning är modellens hållfastighet. Hur branta svängar klarar en 4 m modell i 150 km/tim ? Vi fick tyvärr se några

vingbrott pga av för stora belastningar i alltför branta svängar, men också störtningar pga av roder - "fladder" när modellerna kom upp i dessa höga hastigheter. Som försiktig nybörjare dök och tryckte jag inte maximalt, så min bästa tid i hastighetsmomentet blev blygsamma 60 sekunder och det gav en placering långt bak i fältet, även om det noterades tider på mer än 70 sekunder. Jag drog dock uppmärksamhet till mig... då jag var den enda som bokstavligen "sprängde mållinjen genom att i ögonhöjd flyga in i siktstolparnas stödlina, så att dessa ramlade. Tursamt nog utan att skada varken modell eller tidtagare. Mina sammanlagda poäng placerade mig de första dagarna omkring 15:e plats. Hastighetsflygningarna blev som väntat den svårighetströskel som visade vilka modeller och piloter som klarade tävlingens intention att omfatta mångsidigheten av och genom att kunna flyga både fort och länge - med samma modell utan viktförändring. Vägning före varje start. Termikflygning i 8 minuter visade sig vara "lagom" svårt.... Självklart beroende på väderförhållanden, tid på dagen etc. Vid det tillfället när solen var framme och det fanns förutsättningar till termik kunde det bli rent hisnande och skrämmande "lyft" till höga höjder... med stora svårigheter att komma ned, ur termiken, och landa inom tidsramen. Det blir ju både minuspoäng och inga landningspoäng vid "övertid". Då kändes 8 minuter mycket enkelt och lättamt, men i mulet väder helt utan termik blev tiderna för de flesta c:a 4 minuter, och då blev extrapoängen för pricklandning speciellt värdefulla. Eftersom det totala resultatet för min del inte blev mycket att skryta med.... (26:e plats av 35 deltagare) eftersom jag inte klarade av att flyga sista omgången pga av fel på höjdroderlinkaget, (better safe than sorry) får jag trösta mig med att berätta om alla fina pricklandningar jag klarade av. Förklaringen till

detta är givetvis att vårt klubbfält i Stockholm är mycket, mycket litet med flera olika hinder i inflygningen, så det har blivit en nödvändighet att lära sig landa. Jag upplever det nästan förvånansvärt att så många av de tävlande inte klarade att landa på den markerade landningsplatsen (40 x 20 m). Tävlingen blev trots den intresseväckande inbjudningen som "Första Europamästerskap" inte alls så omfattande som det fanns anledning att tro. Endast fem nationer deltog och då räknades givetvis även mitt ensamma deltagande som en nation. Av okända skäl kom inga tyskar, spanjorer, eller österrikkare som alla hade räknat med ? Kanske beroende på att FAI-reglerna, som ju fastställdes kort tid före tävlingen, blev "hårdare" än beräknat, med maxivikt på 5 kg jämfört med tidigare förslag om 6 kg ? Kanske språkproblem, med enbart franska hos tävlingsledningen ? Vi som var där hade mycket trevligt och hoppades på nya tillfällen att tävla och vinna fina priser.... JA - prisutdelningen blev en häpnadsväckande höjdpunkt och utropstecknet i en i alla avseenden väl genomförd tävlingsorganisation.

Att alla deltagare får någon form av minnesplakett, medalj och/eller souvenir har jag upplevt i många tävlingar, men här slogs alla rekord. Värdet av dessa gåvor överträffade mångfaldigt varje förväntning. Alla fick bl a handduk, tvättlapp, mössa, böcker och en ostbricka med sex olika sorters mjukostar a 1/2 kg/st (värde i Sverige minst 500:-). Totalvinnaren fick förutom stora pokaler "varor" till ett värde av c:a 8.000:- inkl. en charterresa för familjen (4 pers.) två veckor på Korsika. Andrapristagaren fick för c:a 7.000:- inkl. charterresa för två till Malaga i två veckor. Även tredjepristagaren fick en tvåpersoners resa en vecka, mm. Ytterligare ex; så fick åttonde pristagaren en komplett MPX. R/C anläggning värde c:a 4.000:-. Tofte plats fick en storsegelbygg-

sats a 2.000:- mm mm. Trots min blygsamma 26 plats fick jag som ensam svensk en större pokal och "prylar" typ verktyg och byggsats mm för flera hundra kronors värde. Överväldigande är en undervärdering av prisutdelningen.

EPILOG

Det är min förhoppning att denna form av tävling kommer att sprida sig till flera länder och självklart även till Sverige. Jag kommer att försöka ta mig till andra tävlingar för det är verkligen en ovanligt stimulerande och trevlig tävlingsform. Självklart är det vissa svårigheter med arrangemanget av "bogserfunktionen".... Dock inte alls märkvärdigt med själva bogserplanet som sådant. Reglema ger önskemål om en motorstorlek av 25 cc och de plan som användes i Frankrike var enkla robusta egenkonstruktioner som utvecklats i praktiskt bruk. Nej svårigheten blir nog att få fram samma eller liknande höjdmätare. Fransmännen använde en väl fungerande och "enkel" liten höjdmätare med radiosändare som sände information om höjden ned till en liten mottagarlåda som på en digital display visade Höjden/stighastigheten i meter med stor noggrannhet. Vid varje start nollställdes visaren och man kunde tydligt se en viss "eftersläpning" av höjdmätarfunktionen i själva accelerationen på så sätt att displayen gav utslag och snabbt visade 5 - 8 m höjd när bogserplanet fortfarande inte hade lättat från marken. När modellerna väl nått sin jämna hastighet var höjdangivelsen mycket korrekt och också rättviseaspekten fungerade utan protester, alla fick verkligen samma förutsättningar genom att alla kopplade ut på samma höjd. Arrangörsklubben "Club des Ramiers de Chatteaudun" hade en härlig blandning av segelflygentusiaster och motorflygare. Motorflygarna skötte bogserplanen och det är värt att berätta lite extra om hur

bra detta fungerade. Klubben hade med sex motorplan, fyra helt kompletta med motor och R/C utrustning och höjdmätare osv, och dessutom två reservplan. Tävlingen genomfördes på så sätt att en pilot bogserade upp fem tävlande, med en annan pilot i "stand by" helt redo att omedelbart kunna starta upp nästa motormodell om något skulle hända. Samtidigt som en tredje pilot med hjälpare skötte om och tankade, laddade batterier och allmänt kollade det motorplan som just tidigare bogserat upp fem tidigare tävlande osv osv. 35 tävlande i 5 omgångar med 3 starter och diverse omstarter gav mer än 550 starter och också kanske 30 ytterligare startförsök när segelplanet kopplade loss linan i misslyckade startförsök - fortfarande kvar på startbanan - och motorplanet formligen hoppade upp i luften i den oväntade hastighetsökningen. Bogserlinans längd var 30 meter, ganska grov men med en slinga tunn nylonlina närmast segelplanet. Speciellt de första spännande startsekunderna när bogserpiloten, som står 30 m framför segelplanet, inte ser segelplanet och motormodellen lättar från marken ungefär samtidigt som segelplanet passerar honom i ögonhöjd är påfrestande.... Det var beundransvärt att missödemerna med motorplanen under hela tävlingen inskränkte sig till två propellrar och ett avbrutet landställsfäste. Arrangörsklubben med sin härliga blandning av motorflygare och segelflygare som själva kom resande till tävlingsplatsen med både fruar och barn. Större delen av klubben

reste 3 eller 4 gånger om året, med sina modeller, till detta sporthotell som låg mer än 30 mil från deras stad. Förutom bogserarflygtekniken som de utvecklade till mästerskap... fanns här ett berg för hangflyg som var alldeles otroligt. Bilväg med bra pakering, gräsytor utan sten o träd och hangflyg i tre vindriktningar med en höjd över dalen på 1000 m, totalt 1500 m.

Den svindlande, hissande känslan att flyga ett stort segelplan mycket högt kan upplevas på de flesta platser... men den nästa bedövande, berusande känslan att kunna störtdyka ned, många hundra meter nedanför sig och se modellen ovanifrån kan bara upplevas på höga fjällhang.

1989 års modellflygresa blir ytterligare ett trevligt minne - sänar som den tråkiga och besvärliga erfarenheter av att flyga med AIR FRANCE (varning) - och ytterligare en "premiärupplevelse" för min del. Det är verkligen roligt att kunna "skryta" med att jag deltagit i: Första VM i linflyg, Milano 1952; Första VM i R/C flyg, Zürich 1960; Första VM i elflyg, Lommel 1986 och nu första EM i "Tow gliding". Det är min förhoppning att dessa rader kan insperera flera modellflygare - oavsett inriktning - att våga prova nya upplevelser på andra platser än den vanliga hemmamiljön.

Modellflygare finner vänner i alla länder och på alla platser. Hoppas vi ses på något roligt flygställe.

Per-Axel Eliasson

De fyra olika höjdmätarna på sekretariatbordet.. långt framför syns startbanan och th skymtar landningsbanan.

Foto: P-A Eliasson

SLM:s Klubbesök

Klubben med gemenskap

En söndagsmorgon i februari, begav sig jag (Magnus Odsjö) och klubbkontaktmannen Lars Svensson ut till Bålsta för att se hur Lucifer RFK har det.

Klubben startades 1975, och var då bara några entusiaster. Nu har klubben en medlemssiffra på 50 stycken, varav hälften är ungdomar.

Det var full aktivitet när vi kom fram. En stor del av klubben hade samlats på fältet för att hjälpa till att få en stuga som höll på att renoveras klar.

Stugan har kommunen bidragit med. Den kommer att hjälpa till att hålla ungdomarna kvar i klubben. Impulsen till stugan kom i höstas i samband med en grisfest som klubben ordnade med kommunansvariga som inbjudna.

Vi får en pratstund med Olle Gustavsson, som är ordförande i MFK Lucifer.

Kommunen har hjälpt klubben enormt mycket, både med fält och bygglokal (modellbygget bedrivs i en skola). Klubben är beroende av kommunens pengar för att kunna hålla verksamheten igång.

Klubben kommer att satsa mer på undervisningsverksamheten när stugan blir klar, och kommer även att "bygga" ut skolflygverksamheten. Styrelsen i klubben har en hel del idéer om hur detta skall ske på bästa sätt.

- Vi kommer att lära nybörjaren med segelflygmodeller, dom är

lätta att flyga med, går sakta och krånglar inte i vinden som en modell med motor gör. Även Lucifer har problem med lärare till nya ungdomar. Även lärarna vill flyga och man kan inte räkna med att de enbart skall undervisa. De ungdomar som lär sig att flyga stannar oftast i klubben, resten slutar rätt snart. Byggverksamheten har inte riktigt fungerat som den ska, det har varit problem att få ihop ledare.

- Nu börjar vi kunna lära ungdomarna att vara lärare.

I sommar kommer man att satsa på att få ut hela familjen till fältet. Det kommer att skapas aktiviteter för övriga i familjen också. Familjen skall också kunna få utbyte av klubbstugan medan familjefadern står på fältet och flyger. Det är ju nu inte alltid så roligt när far åker iväg från den övriga familjen.

Det finns en fältchef som har fyra medhjälpare som ser till att fältet hela tiden hålls i fulltrim. En ny gräsklippare har även införskaffats för att öka gräsets finish.

Fältet ligger fint till, i skogskanten, med en åker som en av grannarna. Enda orosmomentet är en sommarvärd som har sin stuga i närheten av fältets ena kant. Det gäller för medlemmarna att respektera den "linje" som avgränsar fältet mot sommargästen och inte störa med motorbuller, annars är det kanske slutfluet för Lucifer här ute.

Lucifer RFK håller på mycket med

egna byggkonstruktioner, ritar, bygger och provar sedan. Olle vill gärna åka runt och besöka andra klubbar och fält och utbyta erfarenheter för att se om Lucifer jobbar på rätt sätt. Olle önskar här ett initiativ av SLM att hjälpa till att genomföra detta. Säkert skulle detta vara intressant även för andra klubbar.

Lucifer ställer upp och flyger mitt i samhället för att göra modellflygpropaganda. Man får också komma och visa upp sina alster i skolan. Det går att få in ungdomar i verksamheten. Man måste dock ta hand om dem och ge dem stöd så att de kommer upp och flyger. Får dom ej stöd är det risk att de sprider negativ propaganda. "Bättre med färre ungdomar som ges allt stöd än många ungdomar som inte tas om hand ordentligt".

När vi får stugan klar skall vi ha en verkstad i den. Då kan vi erbjuda både teori och materialkunskap som komplement till modellflygningen här ute avslutar Olle.

Trots att det blåser småsnålt och är kallt i luften ser vi på den tillströmmande raden av arbetsvilliga medlemmar att detta kommer att bli ett bra fält för Lucifers modellflygare. Vi önskar Lycka till och tar med oss Olles önskan om att byta erfarenheter med andra klubbar med fält.

SLM tackar de personer som ställde upp för Lucifers räkning under den här intervjun.

Bokning av Toppfältet

<u>Datum</u>	<u>Aktivitet</u>	<u>Arrangör</u>	<u>Kontaktperson</u>
5-6 maj	F3B-tävling	Kungsängens MFK	John Herdin 0758-763 17 08-605 19 42
19-20 maj	Segel-"Fly inn"	Kungsängens MFK	John Herdin 0758-763 17 08-605 19 42
9 juni (10 juni)	VMF:s Sommartermik (F3B-T)	Väsby MF	Torsten Nystedt 0762-136 76 0760-811 30
8 september	VMF:s Hösttermik (F3B-T)	Väsby MF	Torsten Nystedt 0762-136 76 0760-811 30

Bokning av fältet görs genom:
Stefan Fogelvik
Byvägen 21
183 39 TÄBY
Tel. bost. 08-768 31 04
Tel. arb. 08-33 38 10

Galax-Trofén Vandringspristävling i stunt

MFK GALAX i Huddinge har instiftat en landsomfattande vandringspristävling i F2B Stunt, "GALAX-TROFÉN". Tävlingen löper över fem år och varje år tävlas på sju platser runt om i landet. Varje års tävling räknas som en deltävling. I Stockholms Län ingår ÖSFKs Vårtävling och Galax tävling Galax Open i Galaxtrofen. Information om tävlingen och tävlingsregler kan fås hos SLM Lingrenchef.

Linflyg i Vallentuna

Alla som vill flyga linflyg, och inte har någonstans att ta vägen är hjärtligt välkomna till Vallentunas linflygfält som ligger i anslutning till deras R/C fält.

SLM-nytt 1/1990

Byggsatser FRIFLYG

Porto tillkommer!

Vi har dessutom hela ACKUS program med Bl.a "Knott" och "Tre Kronor"

Prislista sändes mot 5:- i frimärken.

Klubbar och föreningar erhåller rabatt vid mängdköp.

ARNE ANDERSSON

BOX 3028 🍏 611 03 NYKÖPING 🍏 0155-868 52

B126
04993

Gahm Örjan
Andebodavägen 367
17543 Järfälla

MASSBREV

I händelse av obeställbarhet
returnera till:
**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

AoH-meeting Vallentuna

Den 16-17 juni kommer ett AoH-meeting att hållas i Vallentuna. Modeller som är byggda från månadsritningen i tidningen Allt om Hobby är välkomna att vara med. Du som inte har någon sådan modell är hjärtligt välkommen att titta, eller prata modellflyg med de modellkonstruktörer som kommer att finnas på plats. Mer information kan fås genom att ta kontakt med Bosse Gårdstad 0762-777 57 (helst kvällstid). All information kommer annars att publiceras i Allt om Hobby.

Vilken klass?

När Du skriver en artikel eller en inbjudan av något slag bör klassnamnet stå utsatt, och inte dess FAI beteckning. Det är svårt att veta för nybörjaren vilken tävling han/hon hamnar på om det t.ex står F2D. Skriv då istället Combat (F2D).

Nya radiofrekvenser

Efter en remisstid av i stort sett två år (!) har äntligen nu Televerket fått ut sina nya bestämmelser!

De heter:

Televerkets författningssamling TVTFS 1989:104

Televerkets föreskrifter om tekniska krav på radioanläggningar för radiostyrning telemetri och larmöverföring.

(Beslutade 25 september 89)
(Utkom från tryckeriet 19 december 89)
(Var tillgängliga 10 mars 90)

Sammanlagt innebär detta 44 kanaler som är tillgängliga.

Om någon är intresserad att ta del av skriften finns ett arkivexemplar på SMFF:s expedition, som kan kopieras och utskickas.

Årets Juniorstipendiat

Ove Johnsson
från MFK
Galax utsågs
till årets junior
1990 på SLM:s
årsmöte.
SLM gratulerar

Haninge MFK

inbjuder till
**Sjöflygträff vid
Drevviken i Haninge**
Söndagen den 3 juni kl. 10.00
Mer information kan fås genom
Christer Lagerstedt
Tel. 0750-283 24

Adressen till SLM är:

**Stockholms Läns
Modellflygförbund
Brantingsgatan 46
115 35 STOCKHOLM**

Tel. 08-662 41 44

Adressen till redaktionen är:

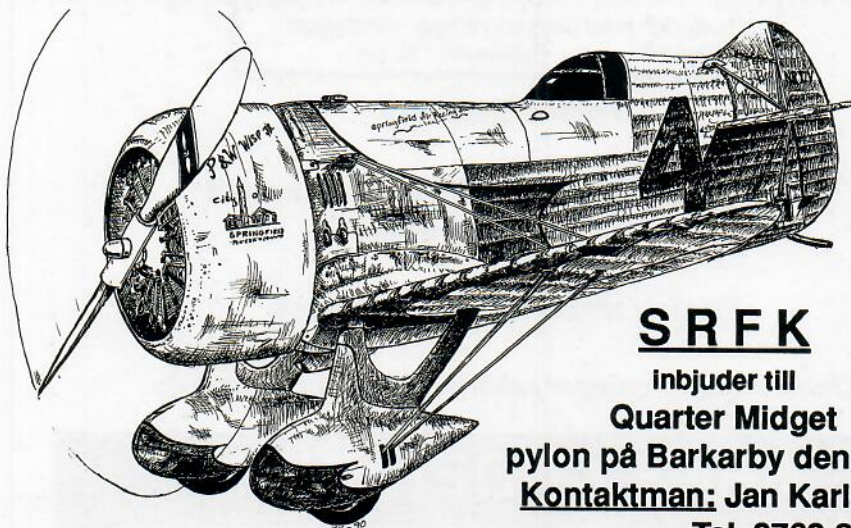
**Magnus Odsjö
Lövdalsvägen 45
141 73 HUDDINGE**

Tel. 08-711 70 54

Materialstoppsdatum för nästa nummer är:

Fredagen den 18 maj

Välkommen in med material!

SRFK

Inbjuder till
**Quarter Midget
pylon på Barkarby den 5 maj**
Kontaktman: Jan Karlsson
Tel. 0760-332 74